

NESTNIK

Letnik XXVI.

Celovec, petek, 22. januar 1971

Štev. 3 (1486)

LETOŠNJE PREDSEDNIŠKE VOLITVE v znamenju splošnega merjenja sil

Po šestih letih bomo v Avstriji letos spet volili zveznega predsednika, najvišjega reprezentanta naše države. Čeprav formalno odločitev še ni padla, je že zdaj precej gotovo, da bodo predsedniške volitve v nedeljo 25. aprila. Predvsem pa je že povsem jasno, pred kakšno odločitvijo bodo stali volivci, ko bodo na dan volitev šli na volišče, da soddločajo pri izvolitvi novega predsednika republike. Odločati se bodo morali med dvema kandidatoma: med dosedanjim zveznim predsednikom Franzom Jonasom, ki ga bo ponovno kandidiral SPÖ, in nekdanjim zunanjim ministrom dr. Kurtom Waldheimom kot kandidatom ÖVP.

Drugih kandidatov pri letošnjih predsedniških volitvah ni pričakovati, odkar je FPÖ sklenila, da ne bo imenovala lastnega kandidata; s tem, da bi samostojno nastopila še kakšna druga skupina, pa pri ustroju predsedniških volitev sploh ni računati.

V toliko je izhodišče pri volitvah torej že precej jasno. Jonas ali Waldheim — tako se postavlja alternativa, v kolikor se predsedniške volitve ocenjujejo in tolmačijo res kot predsedniške volitve. Toda ravno letos se te volitve prikazujejo še v drugi luči. Posebno pri ÖVP se namreč močno trudijo, da bi volitve zveznega predsednika spravili na raven splošnega merjenja sil. Še več: prikazati jih hočejo kot nekakšen plebiscit, pri katerem naj bi se volivci izrekli za ali proti sedanji socialistični vladi.

Dejstvo vsekakor je, da ÖVP v vseh zadnjih mesecih ni uspela in predvsem ni znala preboleti priprave za pomembne ustavne spremembe v Jugoslaviji. Gre za revolucionarne spremembe v političnem in družbenem življenju, predvsem za spremembo značaja in vloge federacije ter za novo oblikovanje odnosov med zvezo in posameznimi republikami ter avtonomnimi pokrajinami.

USTAVNE SPREMEMBE V JUGOSLAVIJI

Ne le v Jugoslaviji sami, marveč tudi v mednarodni javnosti z zanimanjem spremljajo trenutne priprave za pomembne ustavne spremembe v Jugoslaviji. Gre za revolucionarne spremembe v političnem in družbenem življenju, predvsem za spremembo značaja in vloge federacije ter za novo oblikovanje odnosov med zvezo in posameznimi republikami ter avtonomnimi pokrajinami.

V okviru teh sprememb bo namesto sedanjega položaja predsednika republike osnovano kolektivno predsedništvo SFRJ, v katerem bodo najuglednejši zastopniki republik in avtonomnih pokrajin. Takšno predsedništvo bo po eni strani jamstvo trdnosti zveze, po drugi strani pa tudi najbolj ustvarjalni pobudnik naprednih rešitev in reševanj morebitnih sporov.

Po novi ureditvi se ba pristojnost zveze omejevala na skrb za ohranitev in razvoj enotnega družbeno gospodarskega in političnega sistema, zagotovitev enotnega jugoslovanskega trga, narodno obrambo, zunanjo politiko in zagotovitev sredstev za razvoj.

Republike (in avtonomne pokrajine) se v novi organizaciji ne bodo počutile kot pokrajine v veliki državi, temveč kot subjekti, ki prek predsedstva SFRJ skupno uresničujejo funkcije svoje nacionalne suverenosti in skupnih interesov, s polno odgovornostjo do zvezne skupščine, kadar bo šlo za utrjene funkcije zveze in njenih pristojnosti, oziroma s polno odgovornostjo do republiških in pokrajinskih skupščin, ko bo šlo za pristojnosti republik oziroma pokrajin.

Glavni snovatelj teh sprememb Edvard Kardelj meni, da bodo te spre-

mogla najti izhoda in jo zato vsaka važnejša odločitev tira v le še večje težave. In to lastno notranjo krizo skuša — kakor kažejo razne njene zadnje akcije — zdaj vsaj za nekaj časa prikriti s tem, da okoli pred-

KANCLER KREISKY ŠESTDESETLETNIK

Danes praznuje zvezni kancler in predsednik Socialistične stranke Avstrije dr. Bruno Kreisky svoj 60. rojstni dan.

Že v zadnjih dneh je bil kancler Kreisky deležen številnih čestitke najrazličnejših osebnosti, ustanov in organizacij. Za njegov življenjski jubilej mu je čestitala tudi Zveza slovenskih organizacij na Koroškem.

sedniških volitev ustvarja vtis, kakor da pri teh volitvah ne bi šlo za odločitev med enim ali drugim kandidatom, marveč za splošno politično odločitev med strankami in njihovimi programi.

V tem duhu se bo — o tem so politični opazovalci splošno prepričani — v prihodnjih tednih in mesecih odvijala volilna propaganda ÖVP in je kljub temu, da se je njen kandidat Waldheim izrekel za volilni boj na dostojni ravni, pričakovati precejšnjo zaostritev nasprotnih stališč. Na očitno živčnost v vrstah ÖVP bo nedvomno vplival in jo še povečal tudi izid zadnje ankete, ki odraža trenutno stanje „priljubljenosti“ ene in druge stranke med avstrijskim ljudstvom. Na podlagi te ankete bi v začetku tega leta, če bi takrat bile državnozbornske volitve, 54 odstotkov volivcev glasovalo za SPÖ (lani oktobra 48,4 odstotkov), za ÖVP 37 % (44,6 odstotkov) in za FPÖ 7 odstotkov (5,5 odstotk.).

Vendar pa taka proučevanja javnega mnenja ne morejo biti nobeno in tudi ne morejo predstavljati oz. izražati res veljavnega razpoloženja, ki v določenem trenutku prevladuje glede na določen problem. Resnična volja ljudstva prihaja do izraza šele na volitvah samih. Zato se bodo vse sile, ki stojijo za enim ali drugim kandidatom, v bližnjem volilnem boju tudi vsestransko trudile, da si pridobijo zaupanje tistega, ki edini bo odločal, kdo naj za prihodnjih šest let zavzame položaj predsednika republike: Prizadevale si bodo, da pridobijo zaupanje volivca.

Ravno v tem oziru pa bi morale biti izkušnje minulega leta dovolj dobra šola. To velja še posebej za ÖVP, ki je morala v zadnjem času ponovno na lastni koži občutiti, da ne gre podcenjevati politične zrelosti avstrijskega volivca, ki danes že zelo dobro zna razlikovati med besedami in dejanji.

Občni zbor Slovenske mladine

Po dveletni poslovni dobi je Slovenska mladina imela minuli petek v prostorih Dijaškega doma Slovenskega šolskega društva v Celovcu svoj redni občni zbor. Na svojem zboru je mladina odkrito spregovorila o raznih vprašanjih, ki se nanašajo na delo zlasti v lastni organizaciji, pa tudi v drugih slovenskih organizacijah na Koroškem.

Živahno diskusijo je sprožilo delovno poročilo, ki ga je podal predsednik Valter Gutovnik. Nanizal je najvidnejše uspehe, ki jih je Slovenska mladina zabeležila v zadnjih dveh letih. Omenil je predvsem svakoletne smučarske tečaje, ki jih Slovenska mladina prireja na Šentjanških Rutah, nadalje gostovanje Kulturno umetniškega društva „Študent“ iz Maribora ter srečanje slovenske mladine iz treh dežel v Celovcu. Razen tega je imela Slovenska mladina še več drugih prireditve, ki jih pa tukaj ne moremo vseh posebej omenjati.

Poročilo je bilo izhodišče diskusiji, ki je nakazala razne in tudi različne poglede na delovanje te organizacije. To ni bil očitek dosedanjemu vodstvu Slovenske mladine, marveč odkrit pogovor o tem, kako bi našli novo pot, ki bi vodila do še plodnejšega dela. Pri tem so razpravljali o potrebi in možnostih pristopa do mladega človeka na splošno, posebej v naših razmerah pa še o boljši vključitvi podeželjske mladine. Že samo dejstvo, da so navzoči kmalu po pričetku občnega zbora odklonili tradicionalno di-

stanco med predsedstvom zbora in delegati ter predlagali, naj se občni zbor odvija v bolj „demokratični“ obliki, ko vsi sedijo v enem krogu, pa je pokazalo, da mladina pač po svoje gleda tudi na taka vprašanja.

Prav tako je občni zbor pokazal, da se mladina živo zanima tudi za narodno-politična vprašanja. Seveda ima tudi glede teh problemov svoje poglede. Na občnem zboru je prišlo na primer precej do izraza mnenje, da je narodnostna vprašanja treba prvenstveno gledati in reševati s sociološkega in socialnega vidika. Do kakšnega jasnejšega koncepta diskusija sicer ni privedla, je pa vsekakor razveseljivo, da naša mladina o teh vprašanjih tako resno razmišlja in razpravlja. In zlasti je občni zbor nakazal potrebo po tesnejših stikih med mlado in starejšo generacijo oziroma med mladinsko in drugimi organizacijami. Navzočnost člana odbora Zveze slovenskih organizacij dr. Pavla Apovnika in predsednika Slovenske prosvetne zveze Hanzija Weissa je pričala o pripravljenosti na čim tesnejše sodelovanje.

Za novega predsednika Slovenske mladine je bil izvoljen Marijan Šturm, v ožji odbor pa še Kristl Schellander, Folti Sima in Gabi Jerolitsch. Po zagotovitvi novega predsednika bo vodstvo Slovenske mladine čim prej izdelalo nov delovni program, ki naj bi poživil in obogatil dejavnost naše mladinske organizacije.

Odbor slovenske vlade razpravljaj o šolstvu zamejskih Slovencev

Odbor izvršnega sveta SR Slovenije za znanost, kulturo in prosveto je prejšnji teden razpravljaj o problematiki slovenskega šolstva v tujini in o pomoči tem šolam. Za podlago je odboru služila podrobna analiza, ki jo je pripravil republiški sekretariat za prosveto in kulturo o šolstvu za prebivalstvo slovenske narodnosti v Avstriji in Italiji ter na Madžarskem. Na osnovi te zelo dobre analize se je odbor za znanost, kulturo in prosveto pri slovenskem izvršnem svetu zavzel za to, da se pomoč Slovenije slovenskemu šolstvu v zamejstvu poveča in da Slovenija tudi sicer posveti več skrbi temu, da se mnoga nerešena vprašanja na tem področju bolje uredijo.

„Razprava je izhajala — je rečeno v sporočilu o seji odbora — iz ugotovitve, da je bil po vojni storjen pomemben premik glede šolstva za Slovence v zamejstvu in da se je globalno — čeprav počasi in različno — proces tudi ves čas pomikal naprej. Vendar pa še obstaja cela vrsta neurejenih stvari, ki jim bo treba v prihodnje posvetiti več pozornosti.“

Na eni strani — kakor je ugotovil odbor — gre za to, da bi naj povsod, kjer prebiva slovenska manjšina, razvili po obsegu in kvaliteti primerno šolstvo, na drugi pa bi naj poleg pedagoške pomoči iz matične domovine poskrbeli tudi za to, da se to šolstvo ne razvija samo oziroma predvsem s pomočjo in podporo iz matične slovenske domovine, ampak da bolj požene korenine tudi v okolju v državi, v kateri deluje.

Odbor se je zavzel za to, da bi o tem skrbno pripravljenem gradivu razpravljali tudi drugi pristojni organi v Sloveniji.

VELJA TUDI ZA NAŠE RAZMERE:

Oblasti so preveč popustljive napram desničarskim ekstremistom

Govor, ki ga je imel generalni prokurator (glavni javni tožilec) dr. Mayer na svečani otvoritvi novega sodnega leta pri sodnem dvoru v Trstu, bi pravzaprav lahko služil v pouk marsikateremu predstavniku sodnih in drugih oblasti tudi pri nas na Koroškem in sploh v Avstriji.

Največjo zaskrbljenost — je dejal generalni prokurator dr. Mayer, ko je govoril o razmerah v minulem letu — je povzročila oživitve nasilnosti skrajnih elementov predvsem na desnici, proti katerim, tako se zdi, je politična oblast preveč popustljiva. S tem se otežkoča uveljavljanje raznih določb, ki jih glede tega predvideva normalen kazenski zakon in se, med drugim, praktično razvodeneva vsebina zakona št. 645 (ki vsebuje do-

ločbe za izvajanje ustavnih predpisov glede prepovedi reorganizacije razpuščene fašistične stranke in glede apologije fašizma) in se zavira uveljavljanje določb zakona št. 895 (ki vsebuje predpise o kontroli nad orožjem).

Potem je generalni prokurator spomnil na fašistične izpade proti tržaškim Slovincem, na izgrede „krdela mladih potepuhov z izpovedanim namenom, da bi priklicali k življenju že zdavnaj uspravano narodnostno mržnjo, nadalje s očitnim namenom, da bi — v skladu s njihovo miselnostjo — po krivici naprtli temu omikanemu mestu očetovstvo svojih skrajno nekulturnih potepuških dejanj, storjenih z zahrbtnim namenom, da bi pokvarili ugodno ozračje vzajemnega sodelovanja in pomiritve, ki je bilo uresničeno v teh zadnjih letih v naših obmejnih področjih“.

„Prav tako — je ob koncu poudaril generalni prokurator dr. Mayer — bi želel opozoriti te lažiheroje, da tako boleče in žalost vzbujajoče fojbe ne predstavljajo nič drugega kot zgodovinsko nemezo za tiste njihove okovane gorjace, za tista njihova železna krepelca nadalje posledico zahrbtnih vojne, ki nikakor ni bila izzvana, a jo je liktorski bes divjaško sprožil proti Grčiji, proti Albaniji in proti Jugoslaviji z izpovedanim ciljem, da jim zlomi hrbtenico“; končno še posledico dvajsetletnega krutega zatiranja, na katero je bil liktorski režim neusmiljeno obsodil to dobrodušno in miroljubno manjšinsko prebivalstvo.“

Ali ne bi bilo koristno, če bi se ob teh nedvoumnih in res pogumnih besedah zamislili tudi v Avstriji in še posebno na Koroškem? Tudi tukaj namreč vedno spet doživljamo primere dejavnosti, ki je po zakonih in celo po meddržavnih pogodbah sicer prepovedana, se pa očitno nihče ne najde, ki bi bil pristojen in predvsem tudi pripravljen, da ukrepa v smislu takih predpisov. Zlasti pa bi tržaški primer lahko prispeval k temu, da bi se na Koroškem končno osvobodili raznih atributov že zdavnaj preživele miselnosti.

Zanimanje za investicije v Jugoslaviji

Jugoslavija je tekom zadnjih treh let sklenila z inozemskimi gospodarskimi podjetji 20 pogodb za njihove investicije v jugoslovanskem gospodarstvu. Obseg teh investicij se je sredi leta 1970 gibal pri 44 milijonih dolarjev. Razvoj tega sodelovanja med jugoslovanskimi in inozemskimi podjetji pospešuje od oktobra 1969 naprej v Londonu ustanovljena „Mednarodna družba za investicije v Jugoslaviji“, ki je imela konec leta 1970 za investicije v Jugoslaviji na razpolago 200 milijonov dolarjev.

Tovrstno gospodarsko sodelovanje Jugoslavije na mednarodni ravni temelji na določilih zakona o sodelovanju inozemskega kapitala v jugoslovanskih podjetjih, ki je bil sklenjen leta 1967. Takrat je bila Jugoslavija izpostavljena razmeroma ostri kritiki političnih in državnih vodstev vzhodnoevropskih dežel. V teh kritikah ni manjkalo očitkov, da se prodaja kapitalu zahodnoevropskih in drugih dežel. Medtem se je na tem področju vendar tudi po vzhodnoevropskih deželah marsikaj spremenilo. Vsaka od njih, vključno Sovjetske zveze, se trudi, da bi v svojem gospodarstvu angažirala inozemski kapital in tako pospešila gospodarski razvoj in mednarodno sodelovanje. Tovrstne pogodbe, ki jih je Sovjetska zveza v zadnjih letih sklenila z italijanskima koncernoma FIAT in ENI, so le eden od dokazov za tako prizadevanje.

Podrobno se je o sodelovanju inozemskega kapitala v Jugoslaviji pred kratkim razpisala beograjska „Borba“. Od 20 pogodb, ki so bile po zakonu iz leta 1967 sklenjene je obseg 19 znan, je bilo rečeno v zadevnem članku. V njih gre za investicije v vrednosti 43,5 milijonov dol. 7 pogodb je bilo sklenjenih z italijanskimi podjetji in je vrednost teh pogodb znašala 23,3 milijona dolarjev. Med investitorji v Jugoslaviji stoji na drugem mestu Nemška demokratična republika; obseg njenih investicij je sredi leta 1970 znašal 11 milijonov dolarjev. Češkoslovaška je bila na inozemskih investicijah v jugoslovanskem gospodarstvu udeležena s 4,8 milijona dolarjev, Švedska s 3 milijoni, Zvezna republika Nemčija s pol milijona, Avstrija s 300 tisoč in Švica s 130.000 dolarji.

V drugem polletju 1970 se je zanimanje za investicije v Jugoslaviji povečalo. To velja zlasti za Zvez. republiko Nemčijo, kjer je na teh investicijah dobila interes predvsem tamkajšnja avtomobilska industrija. Tako je na primer avtomobilska industrija Deutz sklenila z mariborsko industrijo TAM investicijsko

pogodbo v vrednosti 10 milijonov mark, avtomobilska industrija Daimler-Benz pa s FAP pogodbo v vrednosti 9,5 milijona mark. Za investicije v Jugoslaviji so pokazala zanimanje tudi avtomobilske industrije drugih dežel, tako VW, Ford, Simca, Renault, Chrysler in druge. Skupno je 12 inozemskih podjetij pri

Novo število poslancev

Pred nedavnim je začel veljati novi ozioroma reformirani zakon o volitvah, s katerim je bilo med drugim spremenjeno tudi število volilnih okrožij ter sedežev v parlamentu. Odsej je Avstrija razdeljena le na devet (doslej 25) volilnih okrožij ter predstavlja vsaka zvezna dežela eno tako volilno enoto; število poslancev pa je bilo nasprotno povišano od 165 na 183.

Na podlagi tega zakona je notranje ministrstvo zdaj določilo vsaki zvezni deželi novo število poslancev. Koroška bo imela odsej v parlamentu 13 (doslej 12) izvoljenih predstavnikov; število poslancev na Dunaju se bo povečalo od 38 na 42, na Nižjem Avstrijskem od 33 na 36, na Zgornjem Avstrijskem od 26 na 29, na Štajerskem od 26 na 29, na Solnograškem od 8 na 9, na Tirolskem od 11 na 12, na Predarlškem od 5 na 6 in na Gradiščanskem od 6 na 7.

OD 20. DO 28. MARCA V CELOVCU:

Že tretjič razstava „GOST“

Celovška sejemska družba se spet pripravlja na deželno strokovno razstavo gastronomije in tujskega prometa, ki jo bo priredila zdaj že tretjič, in sicer pod naslovom „GOST 71“. Razstava bo v času od 20. do 28. marca na celovškem sejmskem razstavišču.

V okviru priprav na to prireditve so na razstavišču seveda potrebne razne preureditve. To velja zlasti za staro leseno halo, kjer bo tokrat urejena osrednja posebna razstava, ki bo obiskovalcu pričarala pred oči vizijo modernega in sodobno urejenega hotelskega podjetja. Staro leseno halo so ustrezno preuredili, predvsem pa so jo opremili s kurjavo, kajti v marčnih dneh vreme navadno še ni takšno, da bi se mogli zadovoljiti z nekurjenimi razstavnimi prostori. Prav zaradi morebitnih vremenskih neprilik bodo med mesno halo, kjer bo tudi tokrat pretežni del razstave, ter staro leseno halo uredili pokrito povezavo, tako da bodo obiskovalci lahko ne glede na vreme brez posebnih neprijetnosti prišli iz enega razstavnega objekta v drugega.

Glavni del razstave bo — kakor že povedano — spet v mestni hali, kjer se bodo obiskovalcem predstavila najrazličnejša podjetja, ki so kakorkoli povezana z gastronomijo in tujskim prometom. V sprednjem prostoru hale bodo tokrat „kraljevali“ vrtnarji in je gotovo, da bo ta del razstave še posebno privlačen.

Sicer pa je zanimanje tako na strani sodelujočih podjetij kakor tudi obiskovalcev najboljši dokaz, da se je deželna strokovna razstava „GOST“ že uspešno uveljavila med prireditvami v Celovcu.

Igra je končana. Prav zares. Morala se je končati, kajti trajala je odločno predolgo — v našo škodo. Bilo je naporno to „dobrešosedsko“ sprenevedanje, srce in pljuča so se nam utrudila od silnih zdravic in dobrih želja. Čisto preprosto izgubili smo se v tem vesoljnem, vse odpuščajočem komedijanstvu brez prvega in zadnjega dejanja.

Iztrenitev je, kakor vedno, prišla iznenada. Ne blinimo presenečenja. Neprijeten je le udarec v našo slaboumno euforijo, euforijo gobezdavih časnikarskih tirad o „dobrešosedskih odnosih“ z našima „ljubima sosedoma“ Avstrijo in Italijo. Te tirade so nas hotele prepričati, kako zelo civilizirano je prenašati pljuvanje in pretepanje slovenskega življa, sve zaradi „dobrešosedskih“ odnosov, miroljubnega sožitja in konstruktivne diplomacije. Vedno so bile vmes „neljube pomote“, incidenti manjših skupin fašistov ali njihovih istomišljenikov onkraj Karavank, praviloma so te skupine vedno prišle od kod drugod, „skalile vodo“, „razburile napredno in demokratsko javnost sosednih prijateljskih dežel in žele vnesplošno zgražanje“. Seveda smo se nekje globoko v sebi počutili posrane, a kaj, če smo se zarotili na miroljubnost, pa naj pride najhuje.

Dobro je, da je konec te mučne euforije, teh prisrčnih ciganskih driblingov, tega bokeja pod ledom in igračkanka z vitalnimi interesi slovenskega naroda, katerega integralni in neločljivi del so tudi koroški in primorski Slovenci.

Potrebno je bilo le dvoje pasijonskih fašistično-nacističnih ig-

rokazov v Celovcu in Trstu, dveh karikaturnih izpred druge svetovne vojne, da se je zrušila kulisa „dobrešosedskih“ odnosov in se spremenila v tisto, kar je ves čas bila — prikrivanje „dobrešosedskih apetitov“. Padla je kulisa o graditvi medsebojnih odnosov izven zgodovinskih determinant, na nekakšni trezno-praktično-ekonomski-realistični osnovi, ki lahko mir-

no ignorira zgodovinsko preteklost in jo skuša čimprej udobno namestiti v muzej. Ni spričo tega zaskrbljujoč samo naš trgovinski deficit z omenjenima državama, še bolj je kritičen naš zgodovinski primanjkljaj, ki nas ves čas situira v nek pasivni, čakajoči odnos zgodovinske nirvane.

Kratkotrajno medsebojno obstreljevanje s frazami o „pozabljanju, o čimprejšnjem pozabljanju ran preteklosti“ so naši sosedje definitivno ustavili. Ne zaman. Kajti nam, zgodovinskim jogijem sredi neogigijevske Evrope tega stoletja, je v ušesih naenkrat zazvenela grozljiva tišina, ki ne obeta veliko dobrega.

Ceho naše zgodovinske nepismenosti plačujemo s krvno moneto zamejskih Slovencev. Vsi izgovori o majhnosti, politični igri vellesil in podobno je popolnoma odveč. Nobena od vellesil nas namreč ne sili v tako izjemno toleranco do gospodov Berzantija in Sime, če se seveda sami nismo odločili za-

njo. Kljub naši izjemni opreznosti (beri strahopetnosti) je možno in pravično enkrat za vselej postaviti odločno dilemo: KAJ SLOVENSKEGA NARODA V TEM PREKLETEM LABIRINTU NAJRAZLIČNEJSIH INTERESOV IN INTERESIČEV LAHKO SPLOH ŠE IZGUBI?

Politični pragmatisti bodo pozvali k treznosti in realnosti. Za-

IZTREZNITEV?

boga, mar nismo že petindvajset let najbolj trezni in realni opazovalci genocida Slovencev v sosednji Italiji in Avstriji, ki se lahko meri s katerim koli podobnim v svetu. Ne strašite me, da z energičnim stališčem lahko povzročimo morda atomski spopad v srcu Evrope ali da s takimi stališči škodujemo našim ekonomskim koristim. Dejstvo je, da smo izrinjeni na rob kulturnega, tehnološkega, ekonomskega in ne nazadnje nacionalnega vegetiranja, ki ni nič manjše kot je bilo v času najhujšega nacionalnega pritiska v preteklem stoletju, samo da je danes ta pritisk dobil drugačno obliko. noben strah ne more biti večji od strahu definitivnega narodnostnega izginotja.

Čakamo in upamo, da nam ekonomsko močnejše države milostno vržejo kako drobtinico, nato pa tulimo vsi srečni glorio hvalčevnosti. Klečeplazno skušamo uveljaviti naše (bojda) izjemne sposobnosti v prirejanju modernih

pristožnih jugoslovanskih podjetjih vložilo predloge za odobritev investicijskih pogodb.

Močna poživitev zanimanja za investicije v Jugoslaviji je v veliki meri posledica ustanovitve že omenjene Mednarodne družbe za investicije v Jugoslaviji (ICIY). Ta družba je konzorcij 20 jugoslovanskih bank in 38 bank iz Amerike, Zahodne Evrope, Japonske ter Svetovne banke za obnovo. Družba je začela delati z 12 milijoni dolarjev začetnega kapitala. Močna poživitev interesa za investicije v Jugoslaviji pa je golovo tudi posledica zanimanja na bogatih zalogah surovin za industrijsko blago, ki ga ima Jugoslavija, in njena razmeroma ugodna lega v mednarodni pomorski plovlbi. To zanimanje pa je tudi močno povečalo povpraševanje za industrijskimi delavci vseh kategorij v Jugoslaviji. Na pristojnih mestih si zadnje mesece zelo prizadevajo za vrnitev številnih kvalificiranih delavcev iz inozemstva v Jugoslavijo.

Spričo takega razvoja se sedaj v Jugoslaviji bavijo z vprašanjem novelizacije zakona o inozemskih investicijah, da bi bila sklenitev zadevnih pogodb nekoliko olajšana. To — tako je slišati — je tudi potrebno, ker bi po tej poti Jugoslavija lahko odpravila kronični deficit v svoji trgovinski bilanci.

(bl)

POŠIROKEM SVETU

DUNAJ — Ob zaključku nedavnega uradnega obiska avstrijskega zunanjega ministra dr. Kirchschrägerja na Poljskem je bilo objavljeno sporočilo, v katerem obe strani poudarjata potrebo po nadaljnjem utrjevanju gospodarskega, kulturnega in znanstvenega sodelovanja med obema državama. V ta namen bosta Avstrija in Poljska sklenili nove sporazume. Glede mednarodnih problemov je v sporočilu rečeno, da sta se oba zunanja ministra izrekla za čim prejšnjo evropsko konferenco o varnosti in sodelovanju. Izrazila sta zaskrbljenost zaradi položaja na Srednjem vzhodu, za Indokino pa zahtevala miroljubno rešitev na podlagi ženevskih sporazumov, ki bo tamkajšnjim narodom zagotovila, da bodo sami odločali o svoji usodi.

BRIONI — Izvršni biro predsedstva ZKJ je na Brionih razpravljalo o dosedanem poteku priprav za spremembo jugoslovanske ustave. Kakor znano, naj bi v okviru teh reform prišlo do sprememb tudi v najvišjem državnem vodstvu, namreč da bi sedanjega predsednika republike zamenjalo kolektivno predsedstvo, v katerem bi bile zastopane vse jugoslovanske republike. Na sestanku na Brionih so ugotovili, da bodo spremembe v političnem sistemu pomembne okraj v smeri krepitve socialističnega samoupravljanja ter da bodo ustvarile polnejšo in ugodnejšo osnovo za poglobljanje enakopravnosti in bratstva narodov in narodnosti v Jugoslaviji.

SINGAPUR — Predstavniki vlad držav britanske skupnosti narodov so na svojem posvetovanju v Singapuru razpravljali tudi o posledicah, ki bi jih imela odločitev britanske vlade, da kljub enotnemu odporu afriških in večine drugih članic Commonwealtha uresniči svoj sklep in obnovi dobavo orožja Južni Afriki. Če se bo to zgodilo, je dejal predsednik Ugande Milton Obote, bodo morale Velika Britanija in druge zahodne države prepustiti svoj vpliv v Afriki drugim državam, zlasti Sovjetski zvezi, pozneje pa morda tudi LR Kitajski.

MOSKVA — Za konec tega meseca napoveduje Amerika izstrelitev nove vesoljske ladje na Luno, kjer naj bi pristali trije ameriški astronauti, ki bi se po dveh „izletih“ po Lunini površini spet vrnili na Zemljo. Medtem pa široko javnost in zlasti strokovne kroge še naprej preseneča uspeh, ki ga zdaj že od srede lanskega novembra beleži sovjetski „Lunohod“, ki je v tem času že dvakrat „prespal“ tako imenovano Lunino noč in potem spet nadaljeval z raziskovanji na Luni. To sovjetsko avtomatsko Lunino vozilo je doslej opravilo že več kot 3,5 kilometra dolgo pot, na kateri je uspešno premostilo tudi več kot 20 metrov široke kraterje.

NEW YORK — Glavni tajnik OZN U Tant je na tiskovni konferenci izjavil, da se ne namerava potegovati za podaljšanje svoje funkcije, ki mu poteče konec tega leta. U Tant obhaja danes svoj 62. rojstni dan, na položaju glavnega tajnika svetovne organizacije pa je že deset let.

MÜNCHEN V Zahodni Nemčiji so ustanovili novo opozicijsko skupino, ki se imenuje „Deutsche Volkunion“. Ta skupina naj bi „aktivizirala poslušni center in desnico, zvesto ustavi, in mobilizirala prebivalstvo proti protiustavnim sporazumom z vzhodom“. Torej gre za novo obliko starega boja desničarskih sil proti sedanji bonski vladi oziroma njeni politiki, ki je podrla prej vsa povelja leta ljubosumno čuvane „tabuje“ in se odločila za spravo in sožitje v Evropi.

MOSKVA — V sovjetski prestolnici so se začeli sovjetsko-ameriški pogovori o tesnejšem sodelovanju pri raziskovanju vesolja. Pogovore vodita direktor ameriške agencije za raziskovanje vesolja (NASA) dr. George Low in predsednik sovjetske akademije znanosti Mstislav Keldiš. Kakor so taki stiki razveseljivi, si od njih ne obetajo veliko, kajti na koncu je tudi v takih vprašanjih vse odvisno od politikov in ne od znanstvenikov; politični odnosi med Sovjetsko zvezo in Ameriko pa trenutno niso ravno na taki ravni, da bi lahko pričakovali s kakšnim pomembnejšim sporazumom.

WASHINGTON — Ob koncu minulega leta je število brezposelnih v Ameriki doseglo najvišje stanje v zadnjih devetih letih. Od 5,8 odstotka v novembru se je odstotek decembra povečal na 6.

PARIZ — Od marca do maja bodo v pariskem Grand Palaisu priredili veliko razstavo z naslovom „Umetnost v Jugoslaviji od prazgodovine do danes“. Pokroviteljstvo nad to pomembno manifestacijo sta prevzela predsednik francoske republike Georges Pompidou in jugoslovanski predsednik Josip Broz Tito.

Milenko Vakanjac

(Tribuna, list ljubljanskih visokošolcev, 11/1970)

OD 4. DO 14. FEBRUARJA V CELOVCU:

DUNAJSKA DRŠALNA REVVIJA

s svojim novim programom „Parada na ledu“

Že dvanaestič — in sicer v dneh od 4. do 14. februarja — bo v celovški mestni hali gostovala svetovno znana Dunajska dršalna revija, ki bo tokrat izvajala svoj novi program pod naslovom „Parada na ledu“. Ljubiteljem in občudovalcem tega edinstvenega ansambla se bodo spet predstavili solisti, ki nedvomno pomenijo sam vrh umetnostnega drsanja; predvsem je to večkratni svetovni in evropski prvak Emmerich Danzer, ki se mu pridružijo še Emmi Puzinger, Alena Avgustova, Michele Colberg, Ferdinand Leemans, Hugo Dümler in drugi. Potem še predstavniki humorja Herbert Bobek in Richard Ledwig ter Lucien Meyer s šimpanzoma Jacky in Joe. Ne nazadnje pa slavni balet na ledu, ki preseneča z eksaktnim nastopom enako kot s svojo očarljivostjo.

Dunajska dršalna revija je — to smo v Celovcu že večkrat doživeli — očarljiva igra plesov, barv in glasbe. Režiser Will Petter je spet pripravil spored, ki se stopnjuje od točke do točke, Robert Stolz pa je znova prispeval glasbo, katere vsaka posamezna nota je preračunana na to, da povede poslušalca in gledalca za nekaj ur v svet čudovitih sanj, ki ga pričara na led ansambel Dunajske dršalne revije.

Glavna komponenta pri tem so seveda umetniki s svojimi vrhunskimi dosežki; to je gracioznost plesa, to je akrobatika na ledu. Nedvomno pa igra važno vlogo tudi „tehnična“ plat, ki obsega pestrost svetlobnih učinkov in predvsem neizčrpno bogastvo kostumov. Če pomislimo, da so življe celih 15.000 ur šivale obleke za plesalke, potem si pač moremo predstavljati, da je revija tozadevno res bogato založena. Za eno samo od skupno 33 oblek, ki jih plesalke nosijo pri zaključnem dunajskem valčku, so porabili 56 metrov blaga; na obleke, v katerih bodo plesale ciganski ples, so našli 5.100 kovancev; dolžina raznih naborkov na oblekah gre v kilometre, v stotisoče gre številno okrasnih kamenčkov in v mno-

ge tisoče število najrazličnejših peres, s katerimi so okrašeni klobuki...

Govoriti o Dunajski dršalni reviji je pravzaprav možno le v superlativih; in to delajo poročevalci tudi povsod po svetu, kjer gostuje ta edinstveni ansambel s svojim vsako leto novim in vedno privlačnim sporedom. Ko je lani revijo kupil lastnik ameriške revije „Holiday on ice“, je morda marsikdo pričakoval, da bo pod novim vodstvom prišlo do bistvenih sprememb. Pa nič takega. Direktor dunajske dršalne re-

vije nasprotno zagotavlja: Ni naš namen, da bi povsem spremenili vsebino dunajske revije. Ta revija si je pri številnih gledalcih pridobila že tak sloves, da bomo morali hočeš nočeš upoštevati njihove želje. Dunajska eleganca je že pojem za našo revijo. Obdržali jo bomo, dodali pa ji bomo nekaj modernih elementov, dinamičnih vložkov in še večjo pašo za oči.

In tako se Dunajska dršalna revija tudi s svojim letošnjim sporedom „Parada na ledu“ predstavlja vsestransko v isti povsod tako priljubljeni obliki — namreč kot pristna dunajska revija na ledu, polna dunajske elegancije, polne nepozabnih dunajskih melodij, polna vrhunske umetnosti in polna pristnega humorja. Takšno že dobro poznamo in cenimo tudi na Koroškem, zato smo prepričani, da bo spet privabila mnogo obiskovalcev od blizu in daleč, ko bo v dneh od 4. do 14. februarja v celovški mestni hali izvajala svojo PARADO NA LEDU.

Slovensko gledališče v Trstu

opravila važno nalogo pri posredovanju slovenske umetnosti

Na nedavnem občnem zboru društva „Slovensko gledališče“ so razpravljali o pomenu, vlogi in nalogah te najvišje kulturno-umetniške ustanove zamejskih Slovencev. Predsednik prof. Josip Tavčar je pri tem naglasil, da „prizadevanja, da bi dvignili ugled naše gledališke hiše, niso izraz megalomanije, temveč nujna potreba — kulturna in politična — po ustanovi, ki naj bi na najbolj časten način zastopala našo umetniško tradicijo pred sosodnim italijanskim narodom, hkrati pa vlivala narodno samozavest v naše ljudi“.

S tem je prof. Tavčar dovolj jas-

no orisal važno nalogo, ki jo opravlja Slovensko gledališče v Trstu. Važnosti te ustanove se čedalje bolj zavedajo tudi v uradnih krogih, kjer so po večletnih prizadevanjih Slovencev za javno priznanje svojega gledališča končno le podvzeli nekaj nujno potrebnih korakov. V našem listu smo že poročali, da je bil ob koncu minulega leta ustanovljen konzorcij „Stalno slovensko gledališče“, v katerem imata svoje predstavnike poleg društva „Slovensko gledališče“ tudi tržaška občina in pokrajinska uprava. Z ustanovitvijo tega konzorcija je dobilo Slovensko gledališče uradno priznanje in je deležno tudi določene podpore iz javnih sredstev.

O tej podpori je na občnem zboru govoril blagajnik društva Bogo Samsa, ki je ugotovil, da je položaj zdaj nekoliko boljši, odkar gledališče v okviru sporazumov prejema določeno finančno pomoč iz javnih sredstev. Vendar pa ne sme zavajati — kakor je dejal Bogo Samsa — relativni obseg števil, ko je v lanskem sezoni prejelo gledališče od občine 10 milijonov lir, od dežele prav tako 10 milijonov, od ministrstva 5 milijonov in od vladnega komisariata 1,5 milijona lir. Dejansko gre še vedno za zelo skromna sredstva, ki niso v nobenem sorazmerju s sredstvi, ki jih prejema iz javnih skladov italijansko stalno gledališče v Trstu.

„Ali vam lahko odkrito povem?“ se je šofer na pol obrnil k majorju.

„Komu, če ne meni? Mislim, da sva si dovolj blizu,“ ga je Wolf spodbudil in si prižgal cigareto.

„Povedal vam bom, tudi če me daste zapreti ali če me odstavite. Živčen sem in sit sem vsega. Predolgo se vleče. Kako naj bom vesel, takle dopust, v eni noči trikrat v kleti. Potem se sprašuješ, kaj je z našim letalstvom. Poslušal sem vojake v vlaku in eden lje dejal, da v štirinajstih dneh ni opravil pri ženi, ne da bi moral v zaklonišče. Bilo je zakleto, kot bi Angleži vedeli, da grem na dopust. Hišo in garažo so mi sesuli. Moji se drenjajo pri teli, deset ljudi v dveh sobah. Žena hodi v tovarno, otrok pa se potepa po ulicah.“

Wolf ga je pazljivo poslušal in njegovi nejevolji se je pridružila druga. Najraje bi ga prosil, naj ne govori naprej. Rekel pa je drugače: „Riegel, vojna je velika trapanija. Jaz razumem, da včasih pride preveč za človeka. Toda vprašajmo se, kaj nam preostane,“ ga je tolažil. Potem ga je prepričeval, da pri njem sorazmerno dobro živi in da je lahko srečen v primerjavi s tistimi, ki jih že ni več ali so pohabljeni, ker ni zmage brez žrtve.

Wolfovo prigovarjanje ni kaj dosti zaleglo, vendar ga je šefovo razumevanje za njegove težave spravilo v bolj-šo voljo. Ko mu je Wolf prižgal cigareto, je smehljal na šoferjevem obrazu povedal, da se spet lahko posveti svojim mislim.

Poboj partijske šole je dostojno proslavil na Bledu. Izjemoma se je do nezavesti napil iz veselja, ker ga je pohvalil general. Čez nekaj dni pa je angleški radio tulil o veliki sabotaži v idrijskem rudniku. Ta vznemirljiva vest je vrgla senca na njegovo zmagod. Predlagal ga generalu, ki še kar besni, da komandi v Idriji pošteno pretiplje rebra.

R A Z P I S

LITERARNIH NAGRAD

Slovenske prosvetne zveze

ZA LETO 1971

Da opogumi in podpre literarne ustvarjalce na Koroškem, je Upravni odbor Slovenske prosvetne zveze sklenil, da razpiše in podeli nagrade za literarna dela slovenskih avtorjev. Nagra-

jena dela namerava Slovenska prosvetna zveza objaviti v prihodnjih letih v okviru svojega knjižnega daru. Izid natečaja bo objavljen ob božiču 1971. Velja naslednji pravilnik:

1. Nagrade so štiri v skupnem znesku 14.000 šilingov; razdeljene so na dve nagradi za prozo (prva 5.000 in druga 2.000 šil.) ter dve nagradi za pesmi (prva 5.000 in druga 2.000 šilingov).

2. Dela morajo biti izvirna, ki še niso bila objavljena in naj bodo tematsko vezana na Koroško. Kot prispevki v prozi pridejo v poštev: roman, drama, lutkovna igra, novela ali zbirka novel, zbirka črtic in esejev. Avtorji proze in pesmi naj imajo pred očmi, da bodo njihova dela, če bodo nagrajena, objavljena v knjižni obliki.

3. Sodelovati more vsak koroški Slovenec, ki je rojen na Koroškem in je avstrijski državljan. Glede vsebine del velja edino umetniška kakovost; Slovenska prosvetna zveza avtorjev ne omejuje na določeno svetovni nazor.

4. Avtorji, katerih dela bodo nagrajena, dajo z udeležbo pri tem natečaju Slovenski prosvetni zvezi pravico, da objavi nagrajena dela v knjižni obliki in jih izda v okviru knjižnega daru za leto 1972 ali pozneje. Slovenska prosvetna zveza z avtorjevimi dovoljenjem lahko objavi tudi nenagrajena dela. Honorar za objavljena dela se določi sporazumno med avtorjem in Slovensko prosvetno zvezo.

5. Dela je treba poslati v dveh na stroj tipkanih izvodih na slovo: Slovenska prosvetna zveza — Literarna nagrada — 9020 Celovec — Klagenfurt, Gasometergasse 10, in sicer najkasneje do 30. septembra 1971. Rokopisi morajo biti opremljeni s šifro. Avtor mora navesti svoje pravo ime ali psevdonom na posebnem listu ter ga dati v posebno zapečateni kvverti, ki nosi isto šifro kot rokopis; zapečateni kvverti je treba priložiti rokopisu. Kuverte se odpro na dan razglasitve nagrad, to bo 20. decembra 1971. Imena nagrajenih avtorjev bodo objavljena v Slovenskem vestniku.

6. Za presojo del imenuje Slovenska prosvetna zveza petčlansko razsodišče. Glasovanje razsodišča je tajno, sklepa z navadno večino glasov. Člani razsodišča ne morejo sodelovati pri natečaju.

7. Razsodišče ima pravico odločiti, da nagrade ne bodo podeljene, če predložena dela ne dosegajo potrebne kakovosti.

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu

KULTURNE DROBTINE

● Letos novembra bo minilo 225 let, odkar je bila ustanovljena gimnazija v Novem mestu, ki ni le najstarejša tovrstna ustanova na Dolenjskem, marveč jo štejejo za drugo najstarejšo v Sloveniji sploh. Za jubilej pripravljajo vrsto slavnosti, izšel pa bo tudi poseben zbornik, ki bo prikazal razvoj in današnje delo novo-mške gimnazije. Med drugim bo zbornik vseboval tudi podatke o številu sedanjih dijakov te šole, med katerimi so bili številni slavni možje — pesniki, pisatelji, glasbeniki, dramatik, znanstveniki in drugi predstavniki kulture in umetnosti.

● Avstrijske univerze se borijo z velikimi težavami, ki jih povzročata zlasti stalno naraščanje števila študentov. To število se bo do leta 1980 povečalo predvidoma za nadaljnjih 50 odstotkov in se bodo univerze znašle pred pravo katastrofo, če ne bo uspelo pravočasno preskrbeti potrebna finančna sredstva za primerno izgradnjo univerz. Na konferenci rektor-

jev so ugotovili, da bi v te namenje potrebovali v prihodnjih desetih letih najmanj 5 milijard šilingov, ki bi jih lahko dobili na kapitalnem trgu z razpisom posebnega visokošolskega posojila v višini 500 milijonov šilingov na leto. Poleg tega so predlagali tudi izdajanje posebnih kovancev iz srebra v vrednosti 100 šilingov.

● Slovensko gledališče iz Trsta je prvič po vojni gostovalo v gorškem gledališču „Verdi“, kjer so uprizorili Tolstojevu dramo „Moč tema“. Predstava, ki jo je obiskalo okoli 800 Slovencev iz Gorice in okolice, je bila prirejena v okviru abonmaja, ki so ga letos prvič organizirali za gorške Slovence, da bi tako obogatili njihovo narodno kulturno življenje.

● Simfonični orkester Slovenske filharmonije je minulo nedeljo gostoval v Zürichu, kjer je priredil koncert pod vodstvom švicarskega dirigenta Kurta Egermanna.

Zato je hitel na javko. Zanimale so ga nove vesti. Zdaj je mislil na Doris. Ugotovil je, da je brez potrebe napet in živčen že nekaj dni in potreben ženske. Mora se razbremeniti vseh teh skrbi in spet malo zaživeti po svoje. Doris ga je še vedno privlačila, čeprav je imel tudi mnoge druge na razpolago. O njej ni razmišljal drugače kot takrat, kadar si je zaželel poštene sprostivne.

Mračilo se je. Na ravnini med gorami je ležala lepljiva, valovita megla. Zavozila sta vanjo. Zdaj je šofer vozil počasi in svetil z rumenimi lučmi.

„Da ne bova zapeljala mimo,“ ga je opozoril Wolf.

„Brez skrbi, gospod major.“

„Noč naju da in noč naju vzame. In danes še megla povečuje konspiracijo,“ je dejal zadovoljno Wolf, ves prežet s čutnimi poželenji, ki so jih dramila pretekla doživlja s temperamentno gostilničarko, pri kateri je doživel vedno kaj novega.

Nekoliko nestrpen je gledal v meglo, v kateri so se risala drevesa ob cesti in skušal ugotoviti, kje sta. Kmalu se je iz megle razločila velika hiša in šofer je zavil na vrt k zadnjemu vhodu.

„Riegel, uredite stvari kot navadno,“ je dejal šoferju in se z lagodnim korakom napolnil k vhodu. V veži je skoraj trčil v gospodarja, ki se mu je spoštljivo umaknil in ga ponižno pozdravil. Wolf se je vzradoščeno nasmejal in mu slisnil roko v pozdrav. Priliznjen nasmeš je zaigral rdečeličnemu možičku na obrazu. Wolf ga lje preziral, toda za sedaj mu tega še ni pokazal.

„Sobo imate pripravljeno, gospod major,“ je vdano sporočil gostilničar.

Wolf se je zahvalil in dostojanstveno zavil po stopnicah v prvo nadstropje v vogalno, od vseh drugih odmaknjeno sobo. Odklenil je vrata in prižgal luč. Soba je bila

TONE SVETINA

54

UKANA

PRVA KNJIGA

Ježilo ga je, da si ni šoferja sam izbral. Dodelil mu ga je general, da bi ga nadzoroval. Zato je vsaka sprememba pri šoferju zbudila njegovo pozornost. Zelo se je potrudil, da je tega vase zaprtega in molčečega fantka, ki ga je imel za poštenjaka, pridobil zase. Držati ga je moral v nenehnem navdušenju. Prav spretno je izrabljjal posebno pooblastila za svoje osebne želje, ki jih ni bilo malo in računal na šoferjevo molčečnost. Čutil je, da je šofer slabe volje in zadržan, da nekaj z njim ni v redu, in čeprav je imel sam s seboj dovolj opravka, ni mogel mimo nejevolje na šoferjevem obrazu. Te dni se je vrnil z dopusta, ki mu ga je odobril nekaj več, kot bi smel. Ko je šofer na nekem ovinku napravil drzen zavoj, in ju je skoraj zaneslo s ceste, se je Wolf oglašil:

„Hej, Riegel, znano ti je, da obožujem drzne voznike in da uživam v nagli vožnji, vendar me prav nič ne veseli, da bi si razbil glavo. To bi bila mnogim prevelika usluga.“ Šofer pa je z neizpremenjeno trdoto v obrazu vozil naprej.

„Rekli ste mi, gospod major, da se mudi.“

„Res se mudi. Toda umreti prav nič. Končno pa je tako, kadar se najbolj mudil, je še vedno dovolj časa.“

„Razumem, gospod major,“ je dejal šofer in zmanjšal hitrost, da je ustregel majorju.

„Nič mi še niste pripovedovali, kako je bilo doma, tako nekam čudni ste danes,“ se je trudil Wolf zaplesti šoferja v razgovor.

Lepa športna prireditev

SPD „Zarja“ v Železni Kapli

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli že več let z uspehom prireja tudi zimsko-športne prireditve. Minulo nedeljo je v Lepeni priredilo že 5. sankarske tekme, ki so izredno dobro uspele, kar zgovorno pričča o velikem zanimanju med člani in prebivalstvom v Železni Kapli ter njeni okolici za sankarsko oziroma zimski šport. Že dejstvo, da je na tekmi sodelovalo kar 81 tekmovalcev, prijetno prese-neča in je zato potrebno, da tudi tej dejavnosti v bodoče posvečamo več pozornosti.

Tako prireditev ni tako enostav-no organizirati, kot si to morda mar-sikdo misli. To ve le tisti, ki se s tem ukvarja. Kajti za tako prireditev je poleg organizacijske sposobnosti treba tudi veliko fizičnega napora, ker je vsako tekmovalno progo

treba temu primerno pripraviti, in to tako, da tekmovalcem zagotavlja tudi največjo varnost.

To je športnemu odseku SPD „Zarja“ v Železni Kapli povsem us-pešno, saj je tekma potekala brez-hibno, to se pravi brez nesreče, in to kljub velikemu številu tekmoval-cev in 850 metrov dolgi progi. Za odlično organizacijo te prireditve gre zaslug v prvi vrsti tekmovalne-mu vodstvu, predvsem Mihi Kuhar-ju, in vsem v Lepeni, ki so skrbeli za odlično pripravljeno tekmovalno progo. Za pravičen potek tekmo-vanja pa je skrbela komisija sodni-kov, katero so sestavljali ravnatelj Hans Stossier, Joži Wrulich, Hanzi Jerlich in Franci Stern.

Tekmovanje je bilo razdeljeno v štiri skupine, in sicer v žensko mladino, moško mladino ter ženske in moške člane. Pri ženski mladini je

nastopilo 12 konkurentk, medtem ko je pri moški mladini prišlo na štart 19 tekmovalcev. V skupini žensk je tekmovalo 15 članic, v skupini moš-kih pa je bilo kar 35 kandidatov, ki so se potegovali za prva mesta.

V hudi konkurenci, kjer je šlo za stotinke sekunde, je pri ženski mladini zasedla prvo mesto Matilda Blajs, pri moški mladini je zmagal Franc Rozman, pri ženskah je bila prva Marica Hvala, pri moških pa Florijan Miklau, ki je s časom 3.22.5 bil tudi najhitrejši tekmovalec dne-va.

Podelitev nagrad je bila v go-stilni Rastočnik v Lepeni, kjer je bilo komaj zadosti prostora za vse tek-movalce in tiste, ki so bili radoved-ni, kdo so zmagovalci.

Nedeljska sankarska tekma je bila vsekakor lepa športna prire-ditev SPD „Zarja“, ki je razen tega prirejala že smučarske tekme in bo to verjetno organiziralo tudi letos. Športna sekcija SPD „Zarja“ je s peto sankarsko tekmo pokazala, da je tako organizacijsko kot tehnično v stanju prirediti športno tekmoval-nje, ki je pritegnilo takšno število aktivnih udeležencev, da o tistih, ki so tekmo obiskali kot gledalci, niti ne govorimo. Zato gre športni sekciji „Zarje“ vse priznanje in po-hvala.

GRABLJE PRI PLIBERKU

Prvega januarja, torej na novolet-ni praznik, se je na libuškem poko-pališču zbrala velika množica žalnih gostov, da izkaže poslednjo čast Mari-ji Potočnik, Bokrovčevi materi v Grabljah, ki smo jo položili v domačo zemljo.

Z Bokrovčevo mamo smo položili v grob ženo, ki je morala izpiti čašo trpljenja in bridkosti do dna. V mladih letih se je primožila na Bokrov-čevo kmetijo, kjer sta z možem Val-entinom ustvarila srečno družino. Za svoje otroke ni skrbela le za vsak-

dani kruh, marveč jih je tudi vzga-jala v poštene člane naše narodne skupnosti. Njena družinska sreča pa žal ni trajala dolgo, čeprav so otroci dorasčali in že pridno pomagali pri delu. Prišla je doba nazizma, z njo pa tudi kruto nasilje. Ljudje so se temu nasilju uprli. Tudi Bokrovčeva družina se je v to vključila in pod-pirala partizane. Domači izdajalec je Bokrovčeve izdal in nekega pozno-pomladanskega dne je prišla gestapo in odveli so celo družino v zapor. Mož Valentin je našel smrt v krematoriju taborišča Lublin, hčerke in sin pa so bili v koncentracijskem taboriš-ču Ravensbrück, od koder se je predvsem pokojnica vrnila telesno in duševno popolnoma uničena. Starej-ši sin Foltej, ki je moral v nemško vojsko, je padel in tako umrl za so-vražnikovo korist. Zato je razumljivo, da Bokrovčeva mati po vrnitvi iz taborišča nikoli več ni bila povsem zdrava. Kljub temu pa je z otroci pri-čela obnavljati opustošeno domačijo.

Velika množica žalnih gostov, ki je prišla na pogreb Bokrovčeve ma-me, je pričala, kako je pokojnica v bližnji in daljni okolici bila priljub-ljena in spoštovana.

Žalujemo svojcem izrekamo naše globoko in odkrito sožalje.

VABILO

Kot lansko leto bosta obe kulturni organizaciji koroških Sloven-cev tudi letos priredili

REŽISERSKI TEČAJ

ki bo v Domu prosvete v Tinjeh. Prvi del tečaja se prične v so-boto 23. januarja 1971 ob 14.30 uri in konča v nedeljo 24. ja-nuarja 1971 ob 16. uri. Drugi del tečaja pa bo v soboto 30. in nedeljo 31. januarja 1971 s pričetkom in zaključkom ob istem času kot prvi del tečaja, to je ob 14.30 oz. 16. uri. Stroški za oba tečaja, to je za prehrano in prenočišče, znašajo skupno 200 šil. Na tečaj vabita obe organizaciji odrske delavce včlanjenih društev in vse, ki se zanimajo za odsko dejavnost, predvsem intelektualce. Prijavitel se lahko pismeno ali po telefonu pri KKZ (0 42 22) 84 3 58 in pri SPZ 85 6 24.

Krščanska kulturna zveza

Slovenska prosvetna zveza

PROGRAM TEČAJA

Sobota 23. januarja 1971

- 15.00 — 15.45 **UVODNI GOVOR** (režiserji in igralci); vodi: Marjan Belina.
- 15.45 — 17.15 **TEORETIČNE OSNOVNE REŽIJE — 1. tema** (režiserji); predava: Marjan Belina.
- TEORETIČNE OSNOVE DRAMSKÉ IGRE** (igralci); predava: Janez Povše.
- 17.30 — 19.00 **IPRAKTIČNI SEMINAR — I** (režiserji in igralci); pedagoški vodja: Janez Povše, asistenta: Jože Vozny in Marjan Belina.
- 20.30 — 22.00 **KULTURNO ZABAVNI DRUŽABNI VEČER** (režiserji in igralci); animator večera: Jože Vozny.

Nedelja, 24. januarja 1971

- 8.00 — 9.30 **TEORETIČNE OSNOVE REŽIJE — 2. tema** (režiserji); predava: Marjan Belina.
- OSNOVNE GOVORNE TEHNIKE** (igralci); predava: Lenka Ferenčakova.
- 9.45 — 11.15 **IPRAKTIČNI SEMINAR — II** (režiserji in igralci); pedagoški vodja: Janez Povše, asistenta: Jože Vozny in Marjan Belina.
- 11.30 — 13.00 **IPRAKTIČNI SEMINAR — III** (režiserji in igralci); pedagoški vodja: Janez Povše, asistenta: Jože Vozny in Marjan Belina.
- 14.30 — 16.00 **OSNOVE SCENOGRAFIJE** (režiserji); predava: Marjan Belina.
- OSNOVE UMETNISKE BESEDE** (igralci); predava: Lenka Ferenčakova.

Sobota 30. januarja 1971

- 15.00 — 16.40 **OSNOVE KOSTUMSKE, GLASBENE IN LUČNE OPREME UPRIZORIT-VE** (režiserji); predava: Marjan Belina.
- OSNOVE GOVORNE TEHNIKE** (igralci); predava: Lenka Ferenčakova.
- 16.45 — 18.15 **IPRAKTIČNI SEMINAR — IV** (režiserji in igralci); pedagoški vodja: Jože Vozny, asistenta: Janez Povše in Marjan Belina.
- 19.30 — 21.00 **SLOVENSKI ODRSKI JEZIK** (režiserji in igralci); predava: Janez Povše.

Nedelja 31. januarja 1971

- 8.00 — 9.30 **LITERARNI VEČER** (režiserji); predava: Marjan Belina.
- OSNOVE UMETNISKE BESEDE** (igralci); predava: Lenka Ferenčakova.
- 9.45 — 11.15 **IPRAKTIČNI SEMINAR — V** (režiserji in igralci); pedagoški vodja: Jože Vozny, asistenta: Janez Povše in Marjan Belina.
- 11.30 — 13.00 **IPRAKTIČNI SEMINAR — VI** (režiserji in igralci); pedagoški vodja: Jože Vozny, asistenta: Janez Povše in Marjan Belina.
- 14.30 — 16.00 **REPERTOARNI POSVET IN ZAKljučNI POGOVOR** (režiserji in igralci); vodi: Marjan Belina.

Gradivo seminarja: TEHNIKA REŽIJE (Henrik Nelms), KAPLAN MARTIN ČEDERMAC (Bevk-Grabnar).
Predavatelji: Marjan Belina (režiser), Lenka Ferenčakova (igralka), Janez Povše (režiser), Jože Vozny (režiser).

Nagradno tekmovanje v fotografiranju

Slovenski filmski klub je oktobra (barvna slika), Ogris Franjo (diapozitiv).

3. nagrada (diafilm): inž. Polzer Marko, Rogl Martin, Oitzl Paul, Ogris Tomaž, Opetnik Josef, Novak Vinko, Varh Hanzi, Painlner Mirko.

Slovenski filmski klub vsem prisrčno čestita in se zahvaljuje za sodelovanje. Vse pa vabimo že zdaj k naslednjemu tekmovanju v fotogra-firanju. Slovenski filmski klub

VABILO

Kakor lani, tudi letos oba maturitetna razreda na Državni gimnaziji za Slovence v Celovcu pripravljata

GIMNAZIJSKI PLES

ki bo danes, petek 22. januarja 1971 s pričetkom ob 20. uri v Kolpingovi dvorani v Celovcu.

Za glasbo bosta skrbela dva ansambla, v kulturnem sporedu pa bo nastopil mož-ki zbor osmega razreda.

Nimamo določene vstopni-ne, vendar prosimo za nekaj finančne podpore, kajti pri-reditev je povezana z veliki-mi stroški, dobiček pa je nam-enjen za potrebe maturan-tov.

Starše in tudi vse druge ro-jake prisrčno vabita

oba maturitetna razreda

Gorski kmetje pozor!

Kot odškodnino za posebne gospodarske težave in storitve v korist skupnosti dobijo gorski kmetje za leto 1970 znesek 300 šilingov, ki ga bodo februarja ali marca lahko dvignili pri krajevnih posojilnicah ali drugih denarnih zavodih.

Svojo pravico do te odškodnine morajo gorski kmetje uveljaviti pri občini najkasneje do 31. januarja 1971. Predložiti morajo veljavni odluk o davčni vrednosti (Einheitswertbescheid) ter potrdilo o morebitnih letnih dohodkih iz prostranskih dejavnosti.

Pravico do odškodnine imajo gorski kmetje, katerih posestva so kot gorske kmetije vpisane v kataster gorskih kmetij (sezname imajo občine), jih celo leto obdelujejo ter morajo plačevati prispevek za kmetijsko zbornico (najmanj 1 ha). Davčna vrednost ne sme prese-gati 300.000 šilingov, pri čemer se dodatni letni dohodki iz morebitnih prostranskih dejavnosti v petkratni višini priračunajo k davčni vrednosti. Čista gozdarska podjetja nimajo pravice do odškodnine.

UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA

prijetno zakurjena. Komaj se je odpasal, odložil plašč in orožje, je že nekdo plaho potrkal. Vstopila je Doris, spet dobre volje in mu s smejočimi očmi ponudila roko in ustnice, vsa prekipajoča od zdravja, zadovoljna, da je spet prišel.

„O, kako dolgo te ni bilo, Helmut. Poročila so zate,“ je govorila in se kaketno vrtela okoli njega.

„Ali res? Zelo sem zaposlen,“ je rekel, jo hladno pre-meril od nog do glave in se nasmehnil, ko je ugotovil, da je prav gotovo zanj spet v novi obleki. Potem je nekdo potrkal.

„Naprej,“ je ostro odsekal Wolf, Doris pa je za korak odslo-pila in se s službenim nasmeškom zazrla v vrata.

Vstopil je gostilničar s pladnjem domačih specialitet in s svojim večnim smehljajem, kar je majorja spravilo v bes.

„Oh, ti si možiček, kako ljubeznivo, da si tako hitro postregel gospoda majorja.“ Vzela mu je pladenj iz rok in postavila jedila in vino na mizo. „Tako, možiček, lepo. Sedaj naju lahko pustiš sama, bom že jaz poskrbela za gos-poda majorja.“

Stopila je k možu in ga poljubila na rdeče lice, vse za-reče od narejene blaženosti. Ta pa je z nespremenjenim smehljajem pozdravil, se rahlo poklonil in izginil.

Komaj je njegov copatasti korak dosegel stopnišče, je Doris odšla k vratom in zaklenila. Wolf je sedel k mizi in se lotil Jedi. Ona pa je sedla na divan in ga poželjivo gledala. Nekaj časa po dogodku v Poljanski dolini, ko je dal po-stretili njene sodelavce, je bila zamorjena. Potem pa je spo-znala, da je v njeno dobro ravnanje prav in mu odpustila.

„Pripoveduj mi kaj, kako kaj dela Fronta? Kaj je nove-ga na obzoru? Izrabiva čas, ki nama ni kdove kako naklo-njeni“

Globoko je vzdihnila in sklenila roke. „Vsak dan teže je, nezaupljivi so in previdni. Teško se pretvarjam in zado-voljujem njihove želje.“

„Nekaj sem ti prinesel, da jih potolažiš. Šofer ti bo dal paket, v katerem je sanitetni material, nekaj municije in dve italijanski pištoli. Razdeli jim, da jim osvežiš zaupanje v naše sodelovanje.“

„O, hvala Helmut, to je imenitno. Vesela sem, da razu-meš, kako težko je z ljudmi. Vse več je rdečih in zmeraj bolj so nam sovražni. Tesno mi je, če pomislim, da bi me spo-znali,“ je dejala s spremenjenim glasom, ki ni priknil strahu.

„Ne delaj problemov iz tega! Uporabili bomo tajno orožje. Stvari se bodo obrnile čez noč. Pa pustiva to visoko strategijo. Bolj me zanima, kakšna so poročila,“ je dejal Wolf, se s servieto obrisal okoli ust in nagnil kozarec rde-čega vina. Potem je vstal in napravil nekaj korakov po so-bi.

„Zdi se mi, da ne bo nič posebnega.“

„Saj je res bolje, da jih preberem pred odhodom in si ne motim dobre volje ob snidenju s teboj,“ se je zasmelal Wolf, si naglo sezul čevlje in se zavpil k njej na divan!

„Teško sem te čakala,“ je dahnila in z mačjo priliznje-nostjo legla k njemu in ga objela. Začela ga je ljubkovati in s prirojeno urnostjo slatiiti. Wolf se ji je prepustil, ker je bilo oboževanje udobja prav tako ena od njegovih last-nosti. Nalahno je priprl oči in jo opazoval v vnemi, ko se je tako zavzeto ukvarjala z njim. Zanimivo se mu je zdelo, da je ob njej vsa njegova duhovita otopela. Nikdar ni imel no-bene potrebe, da bi pred njo blestel. V njenih objemih se je izgubljaj v brezželjni čutnosti in počival. Večkrat jo je pro-učeval. Priznal pa ji je moral, da je v igri brez besed res-nični mojster. Ko je ležal ob njej, tako kot se je rodil, se je

nekaj časa pustil božati in ljubkovati, potem pa se je zga-nil in jo rešil obleke, ki ji je bila že zelo odveč. Nekaj časa jo je gledal z na pol priprtimi očmi, ne da bi se premaknil.

Ugotovil je, da je taka kakor vedno in da ga njena go-lota prevzema in iztiri. Z lepo zaobljenimi boki in napetimi prsmi ga je vsa drhteča potegnila k sebi. Pobožal jo je po rožnati koži, ki je dišala po dojenčkih in je bila vznemir-ljivo vroča. Vzel jo je grobo in silovito, kar ji je prekleto pri-jalo. Pri tem se mu je zdela, da se utaplja v mehkojni pernici in se izgublja. Šele ko je začutil njene nohte, ki mu jih je zasadila v hrbet in ga z nepričakovano močjo pri-žela k sebi, se je tesnobno zavedel, kje je. Tedaj se mu je rdečelični možiček zasmilil, ker je bil prepričan, da ga ta ženska slej ali prej mora ugonobiti, da ta človek trpi bolj kot nemški frontni soldat. Razumljiva mu je postala njegova preplašenost v očeh in zagrenjene gube ob uslih. To je bila edina prilika, ko je lahko brez sovražstva in prezira pomislil nanj.

Ta ženska rabi moškega kakor Sahara dežja, je včasih pomislil Wolf. V poželjivosti je bila nenasitna in je hotela še in še, ko je bilo njemu vsega dovolj in ji je služil samo še kot sredstvo, in še to le iz vlijudnosti. Takrat se je njeno telo vzbočilo kakor lok, gorelo je in bila je izgubljena, prav-zaprav se ni ničesar zavedala, dokler se lok ni prelomil in jo je prevzela nenadna utrujenost, ki ji je vrnila zavest.

Ko je umirjena ležala ob njem, mu je večkrat dejala: „Helmut, edini možiček, ki je res možiček in je ves možiček.“ To mu je bilo zelo všeč in vedno znova je rad slišal te besede iz njenih ust, to je bilo nekaj, kar ga je k njej privlačilo in ga opravičilo, da se je potrudil bolj, kot se mu je zdelo smi-selno.

Zelo ga je začudilo, ko se je nagnila nadenj in mu dol-go gledala v oči, kar ni bila njena navada, in mu dejala žalostno: „Škoda, da si Nemeč in da sem Slovenka. Škoda,

Marta Grom Sladkorne punčke

„Maruška, spat!“ je rekla mama. Maruška se je namrdnila. „Saj še ni noč!“ je rekla. „Prav svetlo je. Poglej, mama! Skozi okno, poglej! Sosedova hiša se prav dobro vidi!“

Mama je ugasnila luč in po sobi se je razlegla tema.

„Luč!“ je kriknila Maruška. „Mama, luč!“

Mama je prižgala luč, navihano pogledala Maruško in rekla:

„Saj še ni noč! Prav svetlo je, ali ne? Maruška je zardela. Brez besed je slekla obleko, jo zložila na stolček in legla. Še prej je v posteljo prinesla svoje igrače. Kot vedno: punčka Snežna in medvedek Jumbo sta spala na njeni desni, žirafa Ika in pajacek Nero pa na njeni levi.

Mama je Maruško poljubila na čelo in ji zaželela lahko noč. Prav tako je storil atek, ki je stal za maminim hrbtom.

„Lahko noč!“ je rekla Maruška, globoko vzdihnila in zaprla veko.

„Lahko noč!“ je ponovila mama, atek pa je dodal: „In kaj lepega naj se ti sanja!“

Maruška se je prebudila sredi noči. Dvignila je glavo, pogledala na veliko posteljo in se

začudila. Velika postelja je bila prazna. Mame in atka ni bilo v njej.

Maruška si je pomencala oči, toda postelja je ostala prazna. Maruške se je polotil velik strah. Zlezla je s svoje posteljice in zdirjala k veliki prazni postelji, v kateri vsak večer spita mama in atek. Potipala je pri vzglavju, potipala pri vnožju, mame in atka pa nikjer.

Maruška je zajokala. Stekla je v kuhinjo, a tudi kuhinja je bila prazna. Stekla je v predsobo, kljuknila na vrata, a vrata so bila zaklenjena.

Maruška je še huje zajokala. Hotela je prižgati luč, se ozrla v stikalo, ki je bilo strašno visoko na steni, pa se je spomnila na atka, ki je rekel: „V stikalu je elektrika. In elektrika je nevarna za majhne punčke.“

Maruška je pomislila na vžigalice, pa se je spomnila mamine zgodbe: „Deklica je prižgala vžigalico, vžigalica je padla na njeno spalno srajčko in deklica je zgorela.“

Maruška je v temi stopila do okna. Sedla je v gugalnik in se zagledala v noč. Zunaj je bila zima in v zraku so plavale snežinke. Maruška je gledala vanje in prav tiho je zajokala.

Snežinke pa so se še kar naprej vsipale z neba. Vedno več jih je bilo.

Maruška se je znašla pred hišo. Zunaj na dvorišču. Bosa, v spalni srajčki je hodila po snegu. Cepetala je z nogami, ker ji je bilo mraz. Tedaj se je zgodilo nekaj čudnega. Snežinke so se spremenile v sladkorne zvezdice. Maruška jih je stiskala v dlaneh in njene dlani so bile čisto sladke. Maruška je obliznila paleček, obliznila je kazalec, a vsi prstki so bili sladki. Maruška je nagnila glavo in sladkorne snežinke so ji padale na obraz. Padale so ji na nos in na zaprte veke. Padale so ji naravnost v odprta usta.

Mama in atek sta se vrnila iz gledališča, a kako sta se prestrašila, ker sta našla Maruški no posteljico prazno.

„Maruška!“ sta zakričala. „Maruška! Maruškicaaaa!“

Zdaj se je pri oknu nekaj zganilo.

Bila je Maruška. Ni se mogla takoj dvigniti. Preveč jo je zeblo in tudi noga ji je zapala.

Mama in atek sta prezeblo Maruško vzela v svojo veliko posteljo in Maruška jima je pripovedovala, kako je v sanjah lizala sladkorne snežinke. Joj, koliko jih je bilo! In vse so bile sladke!

Naslednjega dne se je Maruška zbudila zelo pozno. Zimsko sonce je posijalo naravnost na njen obraz, ko je odprla oči. Še vedno je ležala v veliki postelji. V kuhinji je ropotala mama, atek je prav gotovo odšel v službo, da bi za Maruško in mamo služil kruhka.

Maruška se je dvignila in se zavzela.

Na maminim nočni omari, na beli svileni slamicami so v krogu ležale majhne sladkorne punčke. Maruška je obliznila prvo punčko in bila je sladka. Obliznila je drugo punčko, tretjo, četrto in peto, a vse so bile sladke.

Bilo je kot v sanjah in Maruška je veselo zakričala. Imela je pet majhnih sladkornih punčk. Punčke so bile zavite v bele sladkorne pleničke. Vse na njih je bilo iz čistega sladkorja. Celo lasje. Samo obrazi so bili narisani na papir in prilepljeni na bele sladkorne glavice.

Za sladkorne punčke je atek napravil majhno posteljico. Mama je sešila blazinico. Babica je žrtvovala svoj najlepši robček s čipkami obrobjen in z njim je Maruška pokrivala svoje sladkorne punčke.

Včasih Maruško prevzamejo hude skomine po sladkih rečeh, tedaj pa majheno oblizne eno od sladkornih punčk in hude skomine so potešene. Že res, da so punčke vsak dan tanjše in manjše, kljub vsemu so lepe in Maruška ne more zaspati brez njih. Punčke ležijo v posteljici, ki jo je naredil atek. Ležijo na blazini, ki jo je sešila mama. Pokrite so z babič-

Čudo V tistem času so šli trije počasi: eden je bil slep, drugi je bil nag, tretji pa hvom. Slep ga je videl, bromi ga je ujel, nagi pa pod srajco del.

nim robčkom. Posteljica stoji na stolu, ki je potisnjen prav ob rob Maruški posteljice.

Atek in mama zdaj vesta, da ne smeta skrivaj od doma. Še hodita v gledališče in tudi h kino predstavam, a Maruški vselej zaupata svoje namene.

„V gledališče sva namenjena,“ pravi atek. „Saj nimam nič proti,“ običajno pristavi mama.

Maruška pogleda mamo, pogleda atka in se junaško odreže:

„Nič nimam proti! Nič! Pojdita in se dobro zabavajta. Jutri mi bosta povedala, kaj sta videla.“

„Bova!“ hkrati obljubita mama in atek, potem poljubita svojo punčko, po prstih odideta do vrat in ugasneta luč.

Maruška je kljub vsemu srečna. Zdaj je že velika, ker je ni strah, čeprav je sama v stanovanju. Na njeni desni sta punčka Snežna in medvedek Jumbo. Na njeni levi se stiskata žirafa Ika in pajacek Nero. Na stolu ob Maruški posteljici pa je majhna posteljica in v njej leži pet majhnih sladkornih punčk.

Pri kosilu

Lačen prideš iz šole, pa naravnost h kosilu. Le počasi! Tudi pri mizi dokaži, da se znaš vestiti!

Ne guncaj se na stolu kot opica na vejil! Ne zvoni psu z nogami! In ne trkaj z žlico ali vilicami ob krožnik! Tak „koncert“ ni za vsaka ušesa.

Počasi jej, ne hlataj kot sestradan volk, saj ti jed ne uteče s krožnika! Ne srebaj in ne mlaskaj, sicer porečejo: „To je pa pujske, zaprimo ga v hlev!“ In ne oblizuj žlice ali krožnika kot kak poliznjen maček.

Ce si si vse to zapomnil, te za prvi april povabim na kosilo.

France Bevk

MLINČEK NA VETER

Živela sta dva brata, eden je bil mesar, drugi ubog bajtar. Nekega dne je potrkal bajtar na duri svojega bogatega brata in ga prosil za kos mesa. Brat mu je vrgel kos mesa pri vratih in mu ni privoščil besede. Bajtar je meso pobral in šel z njim domov. Sredi gozda je srečal drobnega možička. Ta mu je tožil, kako je lačen in prosil, naj

mu da meso, ki ga nosi v roki. Ne da bi pomišljal, mu je dal bajtar meso. Možiček se je zahvalil in mu dal za plačilo majhen mlin na veter.

„Ne pusti, da bi prej mlet, preden ne prideš domov,“ mu je še rekel in izginil.

Doma je bajtar mlin sprožil in o, čudal! Mlin je mlet same zlatnike. Konec je bilo gladovanja in siromaščine. Mesar je kmalu zvedel za bratovo srečo. Ko mu je ta povedal, kako se je vse zgodilo, se je tudi mesar odpravil v gozd, vzel pa je s seboj kar pol teleta.

Sredi gozda je res srečal drobnega možička, podaril mu je polovico teleta in dobil za plačilo mlinček na veter. Tudi njemu je možiček naročil, naj ne sproži mlinčka prej, preden ne pride domov, in je nato izginil. Mesarju pa pohlep po denarju ni dal miru. Že po nekaj korakih je sedel na štor in sprožil mlinček. Ta pa ni mlet zlatnikov, ampak same zlodeje. Ti so se spravili nad mesarja in ga raztrgali na drobne kose.

SASA DOBRILA 8.

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA —

da bo vojne nekoč konec in konec tudi tega, kar je med nama.“

„Kako to misliš?“ je dejal presenečen.

„Tako, kot sem rekla.“ Potem ga je pogledala še bolj čudno, globlje in prizadeto, nagnila se je čisto k njemu, da bi ujela vsak zgib v njegovem obrazu in nenavadno mehko vprašala:

„Ali me ljubiš, Helmut?“

„Čemu sprašuješ,“ je odvrnil.

„Zame je važno. Povej mi odkrito, prosim!“ je dejala Proseče, ko ni odgovoril in se je samo nevoljno zmračil, ker ga je presenetila z vprašanji, o katerih je bil prepričan, da ne razmišlja.

„Hočem vedeti,“ je poudarila.

„Čemu zapletaš enostavne stvari,“ jo je vprašal naveščano.

„Prosim, povej mi!“ je vztrajala, zdaj že jezna zavoljo njegove nedostopnosti.

Wolf je za hip pomolčal. „Ne,“ je odsekal in z užitek opazoval, kako je gasnil žar v njenih očeh in kako se je neobgljeno umikala in skušala skriti.

„Kako le moreš potem,“ je dejala globoko užaljena.

„Kaj?“

„No, tako z menoj,“ je očitala in v očeh so ji zablesteli solze, ki niso Wolfa prav nič ganile. Ravnodušno ji je razlagal:

„Oh, lahko. Ti ne razumeš tega. Potrebujem te. To je več kot ljubezen. To je nova vrsta odnosa med ljudmi različnih spolov v prihodnosti. Mislim razumne ljudi, ki razpolagajo s stvarmi, ki jih drugi nimajo in jih drug drugemu lahko nudijo.“

Ker je užalostena molčala, ji je razlagal: „Ti si meni potrebna, jaz pa sem zate koristen. Kaj hočeš lepšega.“

Ni razumela. Užaljeno je našobila ustnice, se odmaknila in dotik njenih rok na njegovih ramenih je popustil. Po licih so ji polzele solze.

Wolf je nekoliko bolj prizadeto razlagal: „Poslušaj! Vidim, da premoalo misliš. Razložil ti bom. Telo potrebuje vode. Brez nje umrje. Ali naj mu zato zamerimo, če je žejno? Pijemo, kadar smo žejni. To je nekaj stalnega in potrebne-ga. Kaj pa je ljubezen? Ali bi mi lahko razložila?“

Ker je molčala, je sam nadaljeval: „Muzija. Oblak, ki se razblini prej, kot mu določiš obliko. Klavmo slepilo. V vojni, v naših okoliščinah pa je prav bedasta in slabokrvna zadeva, ki ti mnogo več škoduje, kot pa koristi.“

„Ne, jaz ne razumem tega. Sploh ne razumem moških,“ je dejala in oči so se ji kar naprej solzile, ker se je v njej nekaj podrla, česar ne bo nikdar več zgradila.

Wolf se je zakrohotal: „Glavno je, da oni razumejo tebe.“

Potem se je nenadoma spomnil na Ano in jo primerjal z njo. Končal je, da so ženske obvezna nadlega. Ena ti zaslužni telo, druga dušo. Tista, ki bi ti zaslužnija oboje, bi bila resno nevarna. Misel na Ano ga je opomnila, da je nadaljnji razgovor z Doris izgubljanje časa. Vrtila se bosta v krogu, in to mu je bilo odveč. Toda ona se je spel zazrla vanj in ga presenetila z novim vprašanjem:

„Vem, da me ne razumeš in me celo ponižuješ, ko me jemlješ. Napravi, kar hočeš. Povem ti pa, kar sem naredila za vas, sem naredila zavoljo tebe in zate. Vaši postopki se mi upirajo, in kadar mislim na vse to, se mi upiraš tudi ti in sem jezna sama nase in na ves svet.“ Wolf jo je nepremično gledal in se smehljaj. Odločil se je, da na ta napad ne bo reagiral. Naj mahne mimo s svojo ubogo leseno sabljo. Na njegovo obličje je legla mehko. Sočutno jo je potrepjal po licih: „Prespi se, draga moja, in odleglo ti bo. Nekam čudna si danes.“

„Morda res. Včasih tako pride in tudi mine. Ne zameri mi!“

„Čemu le. Ker je je bil že sit, je pogledal na uro in nestrpnost rekel: „Zdaj moram iti. Kako sva se zakasnila.“

„Oh, ne! Mislija sem, da bom to noč preživela s teboj. Tako poredko prideš,“ se ga je spel oklenila.

„To bi bilo preveč. Zelo važne opravke še imam,“ je dejal, pri sebi pa si je mislil: pojdi še malo k svojemu možičku in mu pretelovadi omladne ude, dovolj si me zdolgočasila s svojo klavirno in sebično gostilničarsko filozofijo.

Vstal je, se napravil z vojaško naglico in ji vmes naročal, naj mu da poročila. Poiskala je denarnico in vzela ven en sam drobno zvit listič. „To bo od H-8,“ je pomislil in dejal: „Samo eno poročilo. Satani so se polenili. Oglašajo se vedno redkeje. Nekaj jih bo treba postreliti in poiskati nove.“

Odvil je listek in prebral šifrirano poročilo. Prebledel je, nervozno zacincal z nogo in se bolešno nakremžil, kot bi ga nekdo udaril v obraz.

„Kaj pa je,“ je vznemirjeno vprašala.

„H-8 in še dva najboljša agenta sta aretirana. To je zdaj vse, kar je ostalo na položajih v enotah 31. divizije.“

„Ali so izgubljeni?“ je vprašala neumno.

Zaničljivo je zarezal vanjo: „Ne samo izgubljeni! Tudi mrtvi! In ne samo to. Kaj bodo izčekali? Pazi na vsak njihov gib! Če boš izdana, te bodo kmalu prišli iskat, zato je najbolje, da se za nekaj časa umakneš kamor koli. Naredi se bolno, medtem bomo izvedeli, kaj je.“

Prebledela je in se začela tresti po vsem telesu. Vede-la je, da to noč ne bo zatisnila očesa.

Čez nekaj časa sta drvela v črnem mercedesu skozi megleno noč proti mestu. Šoferju je naročil, naj vozi hitro. Sedaj se je Wolf pogreznil vase in pozabil, da ima poleg

Spor dveh generacij

Dogaja se, da otroci pri igri s svojo nepremišljenostjo in zaverovanostjo v dejanje povzročajo večjo ali manjšo škodo. Med igro razbije otrok steklo na oknu, poškoduje tovariša v igri, vzame tuj predmet...

V takšnih primerih morajo starši mirno raziskati zadevo in predvsem terjati od svojega otroka, da pove iskreno, kaj je storil. Starši ne smejo odgovornosti za storjeno dejanje prenesti na tujega otroka, če je povsem jasno, da se je otrok zlagal iz strahu pred kaznijo, ga morajo pripraviti do tega, da prizna dejanje, da prosi za odpustanje in hrabro prenese posledice.

Cestokrat smo priča, kako starši prihite iz stanovanja na dvorišče in prično pravcati napad na druge otroke, prepričani, da se njihov otrok nikoli ne zlaže. Takšni starši so tudi zmogni napasti starše drugih otrok.

Enako hudo in napak pa je, če starši svojega otroka kaznujejo za sleherni prestop, ki ga je le-ta zagrešil v igri z drugimi otroki, če ga tepejo ali pa mu prepovedo igro na dvorišču za nekaj dni. Zelo nečloveško je kaznovati otroka z lakoto, težkimi žaljivkami in grožnjami. Bolje je oditi enkrat skupaj z otrokom na dvorišče ali v park in tam otroka opazovati. Tako bo marsikatera mati ugotovila, da je njen otrok napadalen ali pa prav nič kriv za dejanja, za kakršna ga je doslej nenehno kaznovala.

Za žene kadilke

Dejstvo je, da žene danes vedno bolj kade. Prevzele so to nekoč zgolj moško razvado, a naj bi pri tem početju vendarle ostale ženske žene. Torej je treba paziti na nekaj pomembnih podrobnosti, sicer bo cigareta v ustih povzročiteljica našega nesmišljivega in neženskega videza. Upoštevajte tehle nekaj koristnih in dobrodošliih nasvetov:

- Preden prižgite cigareto, ne točite z njo ob dlan ali cigaretno dozo; to počno moški z izgovorom, da je treba „stresiti tobak“. Vam se to početje ne bo podalo.
- Ko si prižgite cigareto, takoj upihnite plamen. Ne mahajte z vžigalico ali vžigalnikom sebi in drugim pod nosom.
- V družbi je navada, da moški ponudi cigareto ženi. Vi smete storiti enako. Kadar pa drugi ženi prižgite cigareto, držite vžigalico tako v roki, da ji ne boste prisrodili trepalnic ali obrvi.
- Kadar v vlogi gospodinje sprejemate goste, jih ne smete nikoli dočakati s cigareto v ustih. Ko zazvoní zvonec na vhodnih vratih, odložite cigareto v pepelnik.
- Pazite tudi, ko odlagate cigareto na pepelnik, da se ne bo cigaretni dim vil proti gostu, zlasti če je ta nekadilec.
- Kadar ugašate cigaretni ogorek, ga ugasnite popolnoma, da ne bo tlel na pepelniku. Nič ni bolj neprijetnega kot gost in zadušljiv dim napol ugaslega ogorka.
- V vlakcu smete, kaditi, če ste v oddelku za kadilke. Če sedite v njem še druge žene, ne bo odveč, če jih vljudno prosite za dovoljenje, da smete kaditi. (Dobro vzgojen moški bo storil enako.)
- Ne stresajte cigaretnega pepela po preprogah na tleh. Če ne najdete pepelnika, boste našli kak krožniček ali vazo. Nikoli pa ne ugašajte ogorka na krožniku, ki sodi k skodelici za črno kavo.
- Kadar imate goste, ki kade, poskrbite, da bo na mizi dovolj cigaret in da bo pred slehernim gostom pepelnik.
- Če ste povabljeni na kosilo ali večerjo, ne smete nikoli prižgati cigarete, preden ne stori tega gospodinja. Če je nekadilka, vam bo sama ponudila cigareto.
- Imejte vedno cigarete v svoji torbici. Nič ni bolj nezno kot žena, ki vedno kadi samo tuje cigarete, še huje pa je, če se načrtno sami ponujate s tujimi cigaretami.

Nespečnost je ozdravljiva

Ali ste tudi vi eden izmed tisočih, ki kupujejo uspavalne praške, 7,4 odstotka vseh zdravil, prodanih v lekarnah, so razna pomirjevalna sredstva. Vendar je prodaja pomirjevalnih sredstev, ki vplivajo predvsem na živčne celice, omejena in pod zdravniškim nadzorom. Zdravniki namreč menijo, da je uporaba pomirjevalnih sredstev nevarna.

Toda nespečneži so brez svojih tablet nemirni in izgubljeni ter uporabljajo najrazličnejše načine, da bi prelisčili odločbe in pravila. Zdravniki pogosto poslušajo tožbe zaradi nespečnosti in zaradi posledic, ki jih le-ta povzroča: nervoznost: utrujenost, duševne stiske. „Nespečnost“ pravijo zdravniki, „ni bolezen žlez, živcev ali kužna bolezen. Nespečnost je simptom, bolezenski znak, kot je bolezenski znak bolečina ali povišana telesna temperatura. Ne morete spati, ker je pač razlog za to.“

Spanec nam branijo čustveni razlogi: emocije, nagnjenja, trpljenje, poželenje, sebičnost, interesi, dolžnost, krivda. Eden od vzrokov, ki povzročajo nespečnost, je tudi alkoholizem. Sem ne spadajo samo težji primeri alkoholizma, ampak vsi tisti vsakdanji primeri zastrupljanja z manjšimi dozami, z enim ali dvema kozarcema aperitiva. Taki ljudje prespijo le nekaj ur težkega in morečega sna, se zbudijo ob

dveh zjutraj in ne morejo več spati. Seveda ne najdejo vzroka za nespečnost. Mnogi izmed njih se niti ne zavedajo, da so alkoholiki. To da ti primeri so relativno lahko ozdravljivi.

Nasprotno pa je veliko primerov nespečnosti, ki izvirajo iz dosti bolj zapletenih razlogov in katerih mehanizem je mnogo bolj nejasen. Predvsem so to nevrotičnost. Tak bolnik, po navadi je zelo potr, ne more zaspati, čeprav si spanca zelo želi, da bi v spanju pozabil na vse, dosegel varno zavetje. Vendar bolnik spanje odklanja, ker se boji, da bi izgubil zavest ali da bi ga v spanju tlačila mora. Pri takih nevarnih primerih neroveže je nespečnost svaričen znak za bolnika in njegovo okolico.

Pravi nespečneži so nemirni in polni tesnobe. Njihovi možgani delujejo že pri najmanjši obremenitvi, in tako ob vsakem najmanjšem problemu ne morejo zatisniti očesa. Polagoma jih prevzame misel, da ne bodo mogli zaspati. In ker tako res ne zaspijo, vzamejo uspavalni prašek ali pomirjevalno sredstvo. Tako se začne začarani krog: uspavalni prašek zvečer, utrujenost zjutraj, kava in druga dražila podnevi in zvečer spet nespečnost...

Nekateri se pri vsakdanjem delu tako razburijo, da se zvečer njihove mišice ne morejo sprostiti. In ker mišični sistem vzdržuje njihovo mentalno početje, ne samo, da ne morejo zaspati, tudi njihovo spanje je samo površno, brez počitka. Nekateri nespečneži, predvsem hudi bolniki in starci se boje noči. Zaspijo šele proti jutru, ko jih potolaži nov dan.

Številni nespečneži so tudi tisti, ki mislijo, da ne spijo, ker se ponoči dostikrat zavedo. Vendar prespijo šest ali več ur. Različni znanstveniki ugotavljajo, da vsak človek, ki zaspi, preide večkrat v eni noči skozi vse faze spanja. Vsak ciklus traja približno 80 minut. Toda večerni spanec je najbolj globok. V vsakem ciklusu spanja zabeležimo obdobje od 15 do 20 minut, ko se mišice polagoma sprostitjo in ko se oči pod vekami hitro in sunkovito premikajo. Če oseba prebudimo, nam bo povedala, da je pravkar začela sanjati. Tisti, ki jemljejo tablete za spanje, se najbrž ne zavedajo, da so se te normalne oblike in stopnje spanja pri njih oblikovale v neko vrsto umetnega spanja, bolj podobnega anesteziji ali komi kot pravemu spancu. Naravni spanec je instinktivna reakcija, ki preprečuje zastrupitev možganske celice. Razumljiva je torej nevarnost, ki jo povzročajo različni pomirjevalni praški, če jih jemljemo dan za dnem. Namenjeni so predvsem delovanju na živčni sistem. Z njimi lahko zakrijemo hujšo duševno bolezen, ki bi jo morali zdraviti drugače.

Kako ustvariti možnost za spanje? Ne vznemirjajte se zavoljo nespečnosti! S poskusi so ugotovili, da lahko vzdrži človek brez spanja nepretrgoma 200 ur, ne da bi se zmanjšala njegova teža ali se spremenila notranja temperatura telesa. Izogibajte se vsaki aktivnosti in ne načenjajte problemov zvečer pred spanjem! Bolje je, da vzamete v roke knjigo, ki vsa sprosti in pomiri. Seveda pa ne take, ki bi preobremenjevala možgane! Morebiti vas pomiri

Poskusite!

PEČEN SNEG

V prvi segreje močnejšega masla ali margarine. Nato iztisnemo vanjo skozi stiskalnico sveže kuhan krompir. To postavimo v pečico in pečemo, dokler se na spodnji strani ne napravi skorja.

KROMPIR S PARADIŽNIKI

Kuhan in v rezine narezan krompir pečemo na maslu ali olju. Preden pa je povsem pečen, mu dodamo na rezine narezanega surovega paradižnika in pečemo dalje, dokler ni povsem pečen.

PEČEN KROMPIR Z JABOLKI

Potrebujemo: 500 g narezanega krompirja, 50 g masla, 250 g narezanih jabolč, sol, nekoliko majarona in vodo.

Maščobo segreje, naložimo vanjo krompir, nanj pa jabolka. To pokrijemo in pečemo ob zmernem ognju, dokler se krompir ne zmehča in spodaj porjavli. Ob strani prilijemo v ponev 2-3 žlice vode, da se krompir lažje loči od dna.

JEDILNO ORODJE

● Noži iz nekromirane kovine bolj režejo in ostanejo dlje ostri kot kromirani. Vlažna orodja zarjavijo. Če ga dalj časa ne uporabljamo, ga rahlo premažemo z oljem. Po uporabi ga takoj zbrišemo ali operemo in osušimo. Po potrebi ga očistimo s praškom, umijemo in zbrišemo. Pri čiščenju naj leži rezilo vodoravno — ne upogibajmo ga!

● Orodje iz kromovega jekla ali kromirano ostane po uporabi čisto, brez madežev ali lis, ker nanj ne uplivajo kisline ali alkaloide. Paziti moramo le, da nam ne pade na tla. Ročaji naj ne bodo nikdar v vodi. Spremo z vročo vodo in vse dele dobro izbršemo.

● Srebro in posrebrano orodje ni odporno zoper vlago: zaradi primesi bakra se lahko naredi „zeleni volk“. Za tovrstno orodje ne uporabljamo ostrih čistilnih praškov. Da preprečimo raze na žlicah, čistimo vsako vrsto orodja posebej. Orodje nekoliko obvarujemo pred madeži in rjo, če ga do suhega zbrišemo in osvetlimo. Prenašamo ga na pladnju, da ne pade na tla. Po uporabi ga čimprej umijemo v vroči vodi — lahko si pomagamo z mehko krtačko. Umito orodje pustimo za nekaj minut v čisti vroči vodi. Dobra ga osušimo in krepko osvetlimo s posebnimi sredstvi za čiščenje srebra.

kratek sprehod ali pa večer v krogu ljudi, ki jih imate radi. Bolje je odriniti probleme, ki so vas preganjali čez dan, na drugi delovni dan.

Pri dobri pripravljenosti na spanje je zelo pomembno primerno okolje, vrnitev v mislih v srečna otroška leta, prijetna doživetja, posejanje na balkonu na čistem zraku, blaga kopel, okrepljena z nekaj kapljicami dišeče smole. Pa še dober nasvet: ko ste zares zaspani, vas obide želja po zehanju, po sprostitvi vsega telesa. Tako ravnajte tudi takrat, ko niste zaspani, pa bi radi zaspati. Popolnoma se sprostite in zehajte; dihanje mirno in globoko, dihanje spanja!

Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA —

sebe šoferja. Sram ga je bilo in ijeza je plala v njem. Preveč lahko in neresno je jemal to prekleto obveščevalno organizacijo komunistov. Udaec je prišel nepričakovano, zato je bil toliko težji. Mreža se je pretrgala tam, kjer je najmanj pričakoval. Na poročilu je bil pripis, da se korpus pripravlja na veliko mobilizacijo. Vedel je, brigade bodo vdirale v naselja in spet bo imel opravka z generalom, s tem ambicioznim stremuhom, ki si izmišlja dan za dnem bolj neumne in nemogoče stvari in zahteva od njega, da bi vlekel iz blata voz, ki ga je sam zavozil. Vse je poslal k hudiču. Nič pametnega, odrešitnega mu ni padlo na misel. Štrajk v tovarni idej! Megla na cesti, megla v glavi. Ob Hrastu se je spet spomnil na Ano. Nemara ljo bo še izdal. Mislil je, da se bo slej ali prej znebil njenega vpliva. Hotel ljo je nadomestiti s podobno žensko, pa je ni našel. Če bi ostala živa, mora pripraviti zanj drzno potezo in jo potegniti nazaj. Z njo se vsaj lahko inteligentno pogovarja, druge pa samo praznijo fizično kapaciteto in zmanjšujejo psihične sposobnosti.

Šofer Riegel, ki je opazil v majorjevem obrazu skrbi in nejevoljo, ga je nekajkrat sočutno pogledal in vozil dalje. Ko sta zavila v predmestje, ni mogel več vzdržati, da ne bi vprašal:

„Gospod major, ali se je zgodilo kaj posebnega?“

„Oh, Riegel! Polomija na vsej črti, in to prav na vsej. Ni da bi govornil,“ je dejal, da bi zbudil pri šoferju sočutje.

Tedaj je izza vogala z veliko naglico privozil policijski avto. Šofer je zavrl in zavil skrajno desno k robu. Vozili sta švignili drugo ob drugem in se s piskajočim krikom podrsali. Majorja je vrglo nazaj in ujel se je z roko ob steklu.

„O ti prekleti nori psi!“ je zaklel. „Seveda, policija, mislijo, da je vsa cesta njihova. Svinje neumne!“

Šofer je zravnal vozilo, se blede nasmehnil in zavozila sta v mesto.

ČETRTI DEL

DIM NAD GORO

Nič človeškega mi ni tuje
Karl Marx

1

Drobne zvezde so trepetale na visokem nebu. Ledeni veter se je zaganjal v gozdove in tožeče zavijal. Stresal je ivje z vej in ga usipal za vrat možem, ki so se zavijali v koce in plašče. Dolge kolone so se spuščale s hribov okoli kopaste gore in po skrivnih poteh hitele v dolino proti mestu ob sočočju rek. Brigada je šla na mobilizacijsko akcijo. Prišli so s hribov ob meji. Hodili so od poldneva. Preden so jedli, so imeli komisarji politične ure. Razložili so borcem odredbo glavn. štaba o splošni mobilizaciji vseh za boj sposobnih mož, ki jih je držal okupator v tovarnah in jim pretel, da jim bo pobil domače, če bi odšli v gozdove. Na pomlad je štab 9. korpusa pripravljaval velik spopad z okupatorjem.

Ob gričevju nad polji v dolini so kolone obstale. Tu so brigade pričakali aktivisti s terena in predstavniki nove ljudske oblasti. Komandant Svarun in njegov namestnik Kratina, ki sta se že vrnila iz bolnice, sta prihitela na konjih in se z njimi pogovorila o zadnjih novostih na gorenjskem vojnem področju.

Aktivisti so poročali, da so ljudje pripravljani oditi z brigado v gozdove. Vodniki, člani ljudskih odborov in političnih aktivov so že imeli spiske ljudi, ki bodo odšli v partizane. Svarun je razdelil kolone za zavaranje, za napad na železniško križišče in za mobilizacijo. Vodjem pa je dal poslednje naloge.

Komandir Orlov je dajal naloge skupinam v četi. Militarizacija v predmestju. Vojko in Primož s svojimi sta bila odrezana v zasado lik nad železniško postajo.

„Ni mi všeč,“ je dejal Primož, ko je Orlov odšel, „da naju pošilja tja. Prav gotovo bomo padli v zasado. Lajanje psov že pol ure naprej opozarja Nemce, da se nekaj pripravlja.“

„Gledali bomo, da nas ne presenetijo. Hodi za mano!“ mu je dejal Vojko, ki se je oblačil v maskirno obleko. Moč so se približevali predmestju. Odcepili so se od čete in zagazili v sneg. V gosjem redu so se počasi pomikali prek bele planjave k skupinam hiš, ki so bile pod gozdnim obratkom stisnjene druga k drugi. Zavili so v ozko, temno uličico. Vedno, kadar so se bližali hišam, jih je hromila skrivnost, kaj jih bo sprejelo: ogenj ali dobra beseda. Vojko se je pomikal počasi naprej. Oblečen je bil v belo haljo, zaplenjeno mrtvemu Nemcu. Včasih je postal, in takrat so postali tudi drugi. Prisluhnil je v nevarno tišino. Nemoteno so prišli v naselje. Pomikali so se dalje in prisluhovali. Iz daljave se je slišala lajanje psov, nedaleč od njih pa je na postaji zapiskala lokomotiva. Premotril je vse sence in se pripravil na presenečenje. „Morda bomo prišli srečno,“ si je dejal, ko so bili mimo najnevarnejših mest. Primož je šel nedaleč za njim. Bližali so se križišču. V temni senc pred seboj je ujel pritažen šum. Postal je, potem pa je napravil nekaj previdnih korakov po srežasti cesti in pozorno ogledoval sence. Bile so nepremične.

„Stoj! Kdo tam?“ je vprašal globok glas po nemško. Obstali so. Primož je bil še za vogalom, zanj pa je bilo prepozno, da bi se kamor koli pognal in nikjer nikogar, kamor bi sprožil. V tem bežnem trenutku je videl svoje telo mrtvo, prerešano od strelav sredi ceste. Isti hip se je že obvladal.

(Dalje v prihodnji številki)

RAY CONAWAY:

Popolni zločin

V svoji hiši v Kansas Cityu je Morris Bloom tiho vstal s postelje, da bi ne zbudil žene. Stopil je v sobo, ki jo je opremil kot pisarno, sedel za pisalno mizo, pil sveže kuhano kavo in z užitek kadil cigareto.

Mimo njegovega obraza je pribrenčala muha in se spustila na letvico okenske rebrče.

Morris Bloom je vzel nož za papir in nalahno udaril po letvici, in kateri je sedela muha. Odletela je na pristala na pisalni mizi. Spet je Morris smehljal se prepodil muho.

Tako je bil zaposlen z muho, da ni opazil, kdaj je prišla v sobo njegova žena Claire. „Kakšno neumnost počneš že navsezgodaj?“ je vprašala.

„Z muho se igram,“ je nežno rekel Morris.

Claire je odšla iz sobe in se kmalu vrnila. Ko je Morris zaslišal za seboj

v kateri je bil zaprt psiček, špic z predrznim smrčkom.

„Koliko stane ta psiček?“ je vprašal Morris.

„Nima rodovnika, zato samo pet dolarjev.“

„Velja. Vendar ga zdaj ne morem vzeti s seboj. V ponedeljek pridem ponj. Bi šlo tako?“

„Seveda, se razume.“

Ko je Morris prišel domov, je najprej stopil v garažo in tam skrnil zavitek iz trgovine z živalmi. Malo kasneje je Claire vprašala, če ne bi mogla večerjati nekoliko prej: „Nellie Fox je poklicala. Danes bo bridge nekoliko prej kot ponavadi.“

„Že prav,“ je rekel Morris. „Samo če te igra ne razburja preveč? Jemlješ redno svoje tablete? Zdravnik je rekel, da moraš zelo paziti na srce.“

„Seveda redno jemljem svoja zdra-

ris tiho vstal, vzel dozo izpod blazine na divanu, jo odnesel v kopalnico in iztresel v kad, ki jo je prej začepil. Slišal je, kako je njegova žena v spalnici ugasila luč. Hitro je odšel nazaj v dnevno sobo.

Že prvi Clairin krik je bil glasen in poln groze. Morris je stekel k vratom spalnice in slišal še drugi in tretji krik.

Tedaj so se vrata spalnice naglo odprla. Claire je planila skozi grozo na obrazu vpila je in tekla v kopalnico, v tem ko si je skušala strgati srajco s telesa.

„Kaj pa je?“ je vprašal Morris in dvignil obrvi.

Claire ni odgovorila, zaloputnila je vrata za seboj. Potem je spet zavreščala: „Moj bog, pomagaj mi vendar!“

Morris je odprl vrata kopalnice in vstopil. Claire je imela od strahu odprta usta, roke pa si je pritiskala na oči. Potem je miže in brez besed pokazala v kopalno kad.

Omahnila je proti steni in ob njej zdrsnila na tla. Njeno ihtenje se je spremenilo v hudo hropenje. Z blodnimi očmi je pogledala moža in stokala: „Moje tablete... moje srce...“

Morrisov obraz je bil prisrčno nerazumevajoč. Sklonil se je nad kad, segel vanjo in svojo stegneno roko podžal Clairi prav pred oči.

„Se morda tegale tako strašno bojiš?“ je dvomeče vprašal.

Claire je pogledala na črno mrgolenje mravelj — na stotine jih je lazilo po moževih rokah — in zavpila v smrtnem strahu.

„Poglej, ljubica, saj ti ne bodo storile nič,“ je blago rekel Morris in jih precej spustil na njeno trzajočo ramo. Smehljal se je.

Z divjimi, vihravimi kretnjami se je Claire poskušala otresti mravelj. Zaman. Dvignila se je ob steni, da bi ušla iz kopalnice. Ni ji uspelo. Obstala je in pogledala svojega moža. „Ti...“ je zašepetala, preden je izdihnila. Padla je po tleh. Mravlje so lezle čez njene mrtve oči...

Pogreb je bil v ponedeljek. Nazaj grede je Morris stopil v trgovino. „Prišel sem po psa.“

„Gotovo boste imeli veliko veselja z njim,“ je rekel prodajalec. „Kakšne pa so bile mravlje?“

„Zelo sem bil zadovoljen z njimi,“ je rekel Morris, pobožal psa in odšel. Vendar mu je strah šinil v kosti. Kaj, ko bi prišlo na dan, zakaj je Claire dobila srčni napad? Toda kako, je Morris pomiril svojo vest, saj mravlje vendar ne govorijo.

Avto, ki je v tistem hipu pridrvel po cesti naravnost proti Morrisu, je vozil mnogo prehitro, da bi se bil mogel ustaviti, in Morris ga je videl le s končkom očesa. Trčenja ni več slišal.

Zato tudi ni zvedel, zakaj je voznik povzročil nesrečo, ki je Morrisa stala življenje.

Mravlja mu je stekla čez obraz, in ko jo je hotel z roko odstraniti, je izgubil oblast nad vozilom.

vila. In bridge me ne razburja, temveč razvedri.“

„Kdaj se vrneš od bridgea?“

„Okrog desetih.“

„Pa prav zares. Zdravnik ti je zapovedal popoln mir...“

Ko je Claire odšla iz hiše, je Morris šel v spalnico in navil budilko na pol desetih. Potem je legel in zaspal. Budilka ga je zbudila. Vstal je, stopil v garažo in odnesel zavitek iz trgovine v kuhinjo. Pogledal je na uro. Do desetih je manjkalo dvajset minut.

Zličko sladkorja je vzel s seboj v spalnico, odgrnil Clairino odejo in potresel sladkor po rjuhi. Vrnil se je v kuhinjo, vzel eno izmed škatic iz trgovine z živalmi, jo odprl v spalnici in iztresel po sladkorju. Potem je poravnal odejo, da je bila videti nedotaknjena.

Drugo dozo je odnesel v dnevno sobo in jo skrnil pod blazino na divanu.

Kmalu potem se je Claire vrnila. Nejevoljno je pogledala njegov kozarec piva, ki si ga je bil natočil. Jezno je rekla lahko noč in izginila v kopalnico.

Ko je Claire šla v spalnico, je Mor-

CARLO MANZONI

Tak nesramnejš

Gospod Veneranda je na cesti ustavil neko gospo.

„Dovolite,“ je rekel gospod Veneranda, „da vam povem: Pravkar sem prišel iz Benetk.“

„Res?“ je rekla gospa. „Hvala za pojasnilo. Toda zakaj ste mi to povedali?“

„Kaj vas to prav nič ne zanima?“ se je začudil Veneranda.

„Niti najmanj me ne zanima.“

„Pa zdaj?“ je vprašal gospod Veneranda in hkrati stopil gospe na nogo. „Vas še vedno ne zanima, da sem se vrnil iz Benetk?“

„Aaaa,“ je zavpila gospa in odskočila. „Mar ne veste, kaj se spodobi? Kaj si pa sploh dovolite?“

„Vidite,“ je gospod Veneranda odvrnil povsem mirno, „če ne bi bil prišel iz Benetk, vam ne bi mogel stopiti na nogo, kajne? Ali pa mislite, da bi vam lahko tukaj, v Milanu, stopil na nogo, če bi bil še v Benetkah?“

„Vi nesramni cepec!“ je besno zavpila gospa.

„Kar mislite si svoje!“ je rekel gospod Veneranda. „Ampak če bi bil še v Benetkah, vam prav zares ne bi mogel stopiti na nogo, četudi bi bil tisočkrat bolj nesramen, kot sem v resnici. Niti svetovni prvak cepcev ne more tedaj, kadar je v Benetkah, neki gospe v Milanu stopiti na nogo.“

„Res ne vem...“ je zajecjlala zmedena in užaljena gospa.

„Ne veste,“ je pokimal gospod Veneranda, „in vendar vnelo zatrjuje, da vas prav nič ne zanima, da sem se vrnil iz Benetk. Kljub temu, da vas noga boli. Vi ste res prava trma. Da, trmasti stel!“

„To je vendar več kot nesramno!“ je zavpila razkačena gospa.

„Že prav,“ je rekel gospod Veneranda. „Zdaj sem že bolj zadovoljen. Zakaj v vaših očeh berem, da vam moja vrnitev le ni čisto nič mar.“

Gospod Veneranda je gospe še vrgel z roko poljubček in odšel svojjo pot.

IDILA IN RESNIČNOST

PRAVIJO, da je po toči zvoniti prepozno. Torej naj to pomeni, da je prepozno zvoniti s Koroško, z manjšino, s plebiscitom, ker je pač vse skupaj minilo, ker živimo v kozmopolitskem času, ker se Evropa združuje, ker meje zgubljajo svoj nekdanji pomen, ker narod postaja zastarela kategorija za sitne profesorje in prenapete borce za meje slovenskega nacionalnega prostora.

PRAVIJO, da je prepozno zvoniti tudi po slovesnih proslavah nekega dogodka iz slovensko-avstrijske zgodovine v sosednji državi, čeprav je le-ta svojo prurženost svobodi, demokraciji evropejstvu in odmiranju meja izrazila na tako nedvoumne nacionalne načine, da se mora človek v resnici potruditi, da ne bi ničesar videl in slišal. Govorili so o svobodni in nedeljivi Koroški, o tem, da plebiscit pred 50 leti ni bil zmaga nacionalizma, pač pa demokracije, o tem, da je ljubezen do domovine pred pol stoletja ohranila enotnost Koroške, govorili so o strpnosti, Evropi, o vsem, skratka — samo o Slovencih ne — čeprav je šlo zanje, če se preveč ne motim.

PRAVIJO, da se zanje ne splača zgubiti živcev. Da so slabi Slovenci, da so svojega položaja sami krivi zaradi svojih razprtij, svojega pomanjkanja samozavesti. Blagor tistim, ki jih pamet ne sili, da bi pogledali daleč od svojega nosu in videli dragocene primerjave med Slovenci v domovini in zamejskimi Slovenci. Mi, mi seveda še nikoli nismo bili sprti, vedno smo imeli jasna in odločna slovenska stališča. S polovičarji — zamejskimi Slovenci — znamo biti primerno strogi, zato pa smo pripravljene navezovati najbolj prisrčne stike z abstraktnimi Avstriji, ali še bolje, z imaginarnimi sosedi. Abstraktnimi zato, ker smo jih očistili preteklosti in so zdaj že skoraj za nas nadnacionalna, kozmopolitska kategorija, ki nima nič skupnega z večrajšnji abwehrkämpferji, imaginarni pa zato, ker smo njihov socialistični program vzeli za čisto zlato. Kdo bi kvaril odnose z manjšino, ki se pusti izzivati z velikonemškimi gesli in ki kdaj pa kdaj zgubi živce? Seveda tudi take manjšine ne maramo, ki bi metala bombe, saj bi nam potem še kdo dejal, da se zavzemamo za nasilje. Ne, naj se le z ilegalni bodejo s pravimi Avstriji, mi pa bomo skrbeli za dobre sosedske odnose z abstraktnimi Avstriji.

PRAVIJO, najprej dobri sosedski odnosi, potem pa vse drugo. Kaj so dobri sosedski odnosi? V mednarodnem pravu bi temu rekli miroljubna koeksistenca med sosednimi državami, ne glede na politične sisteme. Ali gre za to? Tudi, toda gre še za dobre odnose med sosedoma, ki morata živeti skupaj in se gospodarsko potrebuje. Kdo skrbi za dobre sosedske odnose? Ob sosedu. In kaj, če se zanje čuti odgovornega en sam? Bodisi da noče imeti problemov bodisi da jih noče videti.

PRAVIJO, da je dobra tista politika, kjer vsaka stran nastavi svoj program ravno tako visoko, za kolikor ve, da bo morala popustiti v soočenoju. To seveda velja le, če gre za politiko enakopravnih partnerjev, ki jima je toliko do sporazuma, da sta pripravljena popuščati v dobro končnega smotra. Zgodi se, da je pripravljen popuščati en sam. Tedaj bi tisti, ki ničesar ne vedo o zakonitostih sodobnih sosedskih odnosov Jugoslavije z Avstrijo in Italijo (obema je po zgodovinskih izkušnjah načeloma kaj malo zaupati), rekli, da gre za diktat. Pa ne, da bi to hudo besedo narobe razumeli. Časi preprostega diktata so že zdavnaj minili, zdaj je v modi drugačna pot. Na primer, zavajanje partnerja, ki je preveč lahkoveren in ki bi bil rad prijatelj z vsem svetom in ki rad presliži neprijetnosti, če gre za kaj „višjega“, „bolj dolgoročnega“, „pomembnejšega za človeštvo“. Pozabiti na manjšino oziroma dovoliti velikonemške napade nanjo, to bi sodilo v okvir prepričanja, da je narod zastarela kategorija. Toda nikar preveč zaupati futurologom amorfnih, nadnacionalnih in anacionalnih človeških skupnosti! Vsaj tedaj ne, kadar nasprotna stran, ki smo jo mi oprali nacionalnih elementov, še kako pozna narod, in ta narod je za Slovence zelo konkreten! Korakati, govoriti o tem, da bi bilo zdaj spet treba v boj za svobodno in nedeljivo Koroško, mahati s sabljo in kadilom hkrati to ni isto kot govoriti o miroljubni koeksistenci. Da, vedno dobri sosedski odnosi, dokler eden od sosedov ne poskusi izkoristiti teh dobrih sosedskih odnosov za svojo posebno interpretacijo sosedskih odnosov.

PRAVIJO, da v sili hudič muhe žre. Če naj to pomeni, da se čutimo tako šibki, da na zunaj ne moremo delati nič drugega kot kimati na vse, kar kdo reče, potem bi bilo dobro, če bi o tem spregovorili, ne pa nemoč zavijali v celofanske fraze. Zakaj če bi storili to, potem bi morda naredili izbor med bolj in manj pomembnimi problemi in se obrnili nanje. Kaj je z nacionalno zavestjo? Še nikoli niso te zavesti gojili tako, da mlade generacije načrtno niso obveščali o vseh zadevah, ki so za narod bistvenega pomena. Koliko mladih ljudi ve, kaj je pravzaprav s koroškim plebiscitom? To je pač sramotno obdobje, kriva je bila velikosrbska, socialnodemokratska in ne vem kakšna politika, kar je, žal, vse res, toda to ni odgovor na vprašanje, zakaj so morali borci za severno mejo čakati tudi v novi Jugoslaviji še 25 let, da so dobili vsaj priznanje za tisto, kar jim je uspelo ohraniti slovenskega ozemlja. To ni niti odgovor na vprašanje, zakaj smo po porazu nacizma, ki so mu lepo pomagali tudi nekdanji abwehrkämpferji, morali drugič zgubiti Koroško. In o neizpolnjevanju določil avstrijske državne pogodbe? Pa ni treba kriviti ljudi, da premalo berejo. Če je državi do tega, da ljudstvo misli in ukrepa na določen način, potem je treba sistematično (tako kot navsezadnje dela Avstrija) graditi nacionalno zavest in opozarjati ljudi na določene pomembne točke. Ujeti v nerazumno dosledno razlago dobrih sosedskih odnosov, ki tukaj zgubijo smisel, tega nacionalnega referendumu ne moremo pripraviti.

PRAVIJO, da so politiki narodu odgovorni za vse, kar delajo v njegovem imenu. In če bo kdaj spet treba preskusiti narodnostno trdnost Slovencev, ali bomo tedaj zbirali razpršeno Slovenijo proti narodnostno trdni Avstriji? Saj so na slavju v Celovcu klicali gesla za brate „na tej in oni strani Drave! Saj so že zdavnaj odkrili v Gradcu spomenik, ki zloveče zaokroža zgubljeno domovino tja do Celja, Maribora in Ptujja? Ali je to v resnici osamljen dogodek, izliv degenerancev, ki nimajo na Koroškem nobenega vpliva in ugleda? Jih je kdo napadel, jim prepovedal šovinistično delovanje v korist nemštva? Žal opozarjajo na tako stanje pri nas samo publicisti, profesorji in kdaj pa kdaj novinarji. Tudi ta glas je nadležen, vendar pa očitno ne preveč, da bi jugoslovansko državo zbudil iz spanja pravičnega.

PRAVIJO zato, da bi bilo zoper dobre sosedske odnose, če bi naši diplomati protestirali proti pisanju nacionalističnih časnikov, ki so daleč od dobrega sosedstva v še tako širokem pomenu besede. Zato pa je mogoče, da bo avstrijska diplomacija protestirala zaradi „sovražnega“ pisanja Stefana Kališnika, Draga Jančarja in Janka Pleterskega. In mi bomo sklonili glave, zamrmrali, da gre za prenapete Slovence, ki, hvala bogu, niso značilni za Slovenijo in Jugoslavijo, ter molčali tako dolgo, da o Slovencih onstran meje v resnici ne bo več kaj govoriti.

M. Murko

Teorija in praksa, 12/1970

TUJE ISKRICE

● Ni moralne ali materialne bede, ki bi je ne mogla ublažiti žena. Disraeli

● Tisti, ki ni videl zaljubljenih žene, ne more reči, kakšna je. Gautier

● Žene so ljubice mladim možem, tovarišice zrelim in bolničarke starim. Bacon

12. gostovanje

DUNAJSKE DRŠALNE REVIE

od 4. do 14. februarja 1971 v celovski
Mestni hali

Večkratni svetovni prvak EMMERICH DANZER
in vrsta mednarodnih zvezd v umetnem drsanju

Esparade

(Parada na ledu)

Glasba: Robert Stolz — Režija: Will Petter

Slikovita revija na ledu — Najboljši svetovni komiki
na ledu Kurjena Mestna hala

Prodaja vstopnic: Koroški deželni potovalni urad,
9010 Klagenfurt, Neuer Platz 2,
Tel. 0 42 22/70-4-71 — Telex 0 42 465

ter vsi potovalni uradi, tudi v Jugoslaviji.
PRI VSAKI PREDSTAVI ŽREBANJE DRAGOCENIH NAGRAD!

Športni vestnik

PRETEKLA SEZONA FORMULE-1

Sredi novembra lanskega leta se je končalo tekmovanje v hitrosti in svet je zvedel za tekmovalce, ki so si osvojili lovorike za najbolj razburljivo tekmo trilitrskih vozil. Strokovnjaki pravijo, da je bila pretekla sezona avtomobilskih dirk v formuli I najbolj presenetljiva ter polna senzacij in napetosti, odkar so leta 1950 s temi dirkami začeli. Enajst avtomobilskih firm je podilo svoja specialna vozila z živim tovorom po dirkališčih; in publika je bila zadovoljna. Bile so enkratne predstave dveh enakovrednih na mejah zmogljivosti: stroja in dirkača.

Na vseh trinajstih dirkah je bila udeležba popolna, saj so bila vsa štartna mesta zasedena. Vedno več pa je nastopalo dirkačev večjih firm, dočim so manjše firme bile obsojene na propad. Kot na primer lahko naštejemo odstop avtomobilske firme Alfa Romeo sredi sezone. Kljub neprijetnim dogodkom se je za naslov svetovnega prvaka potegovalo kar 22 dirkačev, ki so v trinajstih dirkah skušali doseči čim več točk. Izmed 42 dirkačev jih je 25 osvojilo točke, kar je tudi nov rekord davjetletnega obstoja tega tekmovanja. Da je svetovni prvak tudi najspretnjši dirkač, pa niti ni rečeno, saj je v veliki meri odvisen od zmogljivosti svojega vozila. Tako je npr. angleški dirkač Jackie Oliver v trinajstih dirkah moral enajstkrat zapustiti vozilo BRM pred koncem dirke, Švicar Joe Siffert pa kar desetkrat ni pripeljal do cilja. Pa tudi svetovni prvak iz leta 1969 Jacky Stewart in svetovni prvak iz leta 1964 Surtees osemkrat nista dosegla cilja.

Najbolj absurdno v tem športu je, da gledalci želijo poleg rekordov in senzacij tudi poškodbe in smrtno nesreče. Tudi v letošnji sezoni je po izzvanju smrti le-ta doletela dva dirkača: 21. junija je v peti dirki za svetovno prvenstvo formule I v Zandvoortu izgubil življenje Piers Courage in le pet dirk za njim je ista usoda doletela njegovega najboljšega prijatelja Avstrijca Jochena Rindta (na deseti dirki formule I v Monzi 5. septembra 1970). V tem športu pač res veljajo besede „za mrtvega se ve, za žive še ne“, kakor pravi dopisnik revije Avto. Preden naštejemo zmagovalce leta 1970, si oglejmo še najhitrejšo povpr. hitrosti, s.p. najhitrejša dirkališča v sezoni 70. Največjo povprečno hitrost je dosegel pokojni svetovni prvak Jochen Rindt na nizozemskem dirkališču Spa Francorchamps z 241,308 kilometrov na uro. Druga najhitrejša proga je v Monzi, kjer je Regazzoni zmagal s povprečno hitrostjo 236,698 km/h. Tretje mesto zaseda novozgrajeno avstrijsko dirkališče pri Zeltwegu „Österreichring“ z 208,04 kilometrov na uro pred dirkališčem v Watkins Glenu (204,005 km) in Hockenheimskem avtodromu (199,4 km/h).

Svetovni prvak je postal Jochen Rindt, ki je izmed devetih dirk (nato se je ubil) odločil pet v svojo korist in si nabral 45 točk. Vicešampion je postal Jackie Ickx, ki je trikrat pripeljal kot prvi do cilja in si nabral 40 točk. Tretje mesto je zasedel Regazzoni s 33 točkami pred Hulmom (27) in Stewartom ter Brabhamom (oba 25 točk). Da tudi ti dosežki niso večni, pa bodo gotovo pokazale avtomobilske dirke formule I v novi sezoni 1971, v kateri ima najboljši izgled Belgijec Ickx, da postane svetovni prvak, če bo le vzdržalo njegovo vozilo.

SPORT NA KRATKO

■ V smučarskih tekmovanjih za svetovni pokal je po tekmah v St. Moritzu in Adelbodnu prevzel Italijan Gustav Thöni prvo mesto z 90 točkami. Francoz Russel, ki je zmagal v Adelbodnu veleslalom, je zaradi črtanja slabših rezultatov padel na tretje mesto in zbral 85 točk. Drugo mesto za svetovni pokal zaseda Francoz Duvillard z 89 točkami. Avstrijci Schranz, Cordin in Rofner zavzemajo po vrsti 6., 9. in 11. mesto.

■ Osem tekem pred koncem letošnje hokejske sezone vodi državni prvak KAC na lestvici z 9 točkami prednosti. Preteklo soboto je KAC v Celovcu premagal nasprotnika iz Innsbrucka z 10:2 (4:1, 2:0, 4:1). KAC je v tej sezoni doslej oddal le 4 točke in bo že trinajstič po vrsti postal avstrijski državni prvak.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

Poročila: 5.00 — 6.30 — 8.00 — 10.00 — 13.00 17.00 — 19.00 — 20.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00.

Dnevne oddaje: (razen ob sobotah, nedeljah in praznikih): 5.05 Ljudske viže — 5.30 Kmetijska oddaja — 5.33 Ljudske viže — 5.40 Jutranja opažanja — 5.43 Pisane jutranje melodije — 6.00 Jutranja gimnastika — 6.35 Glasba in dobri nasveti — 6.45 Deželni razgled — 7.00 Glasbeni mozaik — 7.45 Lokalna poročila — 8.05 Godba na pihala — 8.15 Oddaja za ženo — 9.00 Za prijatelje stare glasbe — 10.05 Operetni koncert — 11.25 Oddaja za podeželje — 11.45 Za avtomobiliste — 13.05 Deželni razgledi — 13.30 Glasba po kosilu — 13.45 Slovenska oddaja — 15.30 Še vedno priljubljeno — 16.15 Ženska oddaja — 18.10 Odmev časa — 18.40 Šport — 18.45 Note in beležke — 18.55 Lahko noč otrokom — 19.03 Pregled sporeda — 19.05 Zabeležite si — 19.35 Melodija in ritem — 20.05 Deželna poročila — 22.10 Šport iz vsega sveta.

Sobota, 25. 1.: 5.05 Veselo zaigrano — 7.55 Naš hišni vrt — 10.00 Šolska oddaja — 11.00 Naša lepa domovina — 13.50 Za zbiralce znamk — 14.20 Kjer prepevajo, tam ostanemo — 15.30 Voščila — 17.40 Igralske anekdote — 18.00 Za delovno ženo — 18.40 Umetnosna in kulturna kritika — 20.10 Brezskrbnost je gesto — 21.30 ob 70-letnici rojstva Willyja Fritscha — 22.25 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 24. 1.: 6.10 Igra na orgle — 7.40 Ljudska glasba — 8.05 Kmetijska oddaja — 8.15 Kaj je novega — 9.00 Veliki nedeljski zabavni koncert — 10.25 Mednarodne smučarske tekme — 12.05 Za avtomobiliste — 12.55 Mednarodne smučarske tekme — 14.00 Iz domovine — 14.30 Voščila — 16.00 Otroška oddaja — 16.30 To je moj Dunaj — 17.05 Novi val — 18.00 Majhen večerni koncert — 18.30 Koroški portret — 18.45 Zborovsko petje — 19.30 Govori deželni glavar Sima — 19.40 Deželni razgledi — 21.15 Zvenča Avstrija.

Ponedeljek, 25. 1.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Šolska oddaja — 10.45 Prevzgoja na področju ženskega dela — 11.00 Ljudska glasba — 14.30 Knjižni kotiček — 14.45 Iz deželnega prosvetnega programa — 15.00 Iz štajerskega glasbenega življenja — 16.15 Zdravo življenje delovne žene — 16.30 Otroška oddaja — 17.10 Zabavna oddaja — 18.00 Oddaja kmetijske zbornice — 20.10 Avstrijske radijske igre po letu 1945 — 21.30 Robert Stolz dirigira.

Torek, 26. 1.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Svetovna književnost iz Skandinavije — 9.35 Vesele note — 10.00 Kulturna zgodovina živil — 10.20 Pravice in dolžnosti državljanov — 11.00 Ljudske pesmi in glasba iz Nižje Avstrijske — 14.30 Predstavljamo vam — 14.45 Koroški visokoškolski tedni — 15.00 Ljudska glasba iz Štajerske — 16.30 Otroška oddaja — 16.45 Otroška telovadba — 17.10 Avstrijci o Avstriji — 18.00 Oddaja sindikalne zveze — 19.15 Obisk pri koroških pihalnih godbah — 20.10 Orkestrski koncert.

Sreda, 27. 1.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Bele puščave — 9.30 Vesele note — 10.00 Mozart čarobna piščal — 11.00 Ljudska glasba iz Nižje Avstrijske — 14.45 Koroška pesem — 15.00 Igra na orgle — 16.15 Zdravo življenje delovne žene — 16.30 Operni koncert — 17.05 V dunajski kavarni — 18.00 Oddaja Industrije — 19.15 Jezik domovine — 20.10 Domovina Avstrija — 21.00 Za prijatelja planin — 21.15 Po sledih ljudskega izročila.

Četrtek, 28. 1.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Primerjalna književnost — 9.30 Vesele note — 10.00 Veseloligre svetovne književnosti — 10.30 Nova glasba za otroke — 11.00 Alpska ljudska glasba — 11.55 Mednarodne smučarske tekme — 14.45 Zabeleženo na koroških cestah — 15.00 Igrajo graški umetniki — 16.15 Zdravo življenje delovne žene — 16.30 Otroška oddaja — 17.10 Operetne melodije — 17.50 Zakonsko pravo — 18.00 Oddaja obrtnega gospodarstva — 19.15 Dom in šola — 20.10 Lovska ura — 21.15 Domače glasbeno ustvarjanje.

Petek, 29. 1.: 5.05 Ljudske viže — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Klavirsko delo Roberta Schumanna — 10.00 Avstrijska zgodovina v pripovedki — 10.30 Mi in država — 10.55 Mednarodne smučarske tekme — 14.30 Nove knjige koroških založb — 14.45 Literatura iz Štajerske — 15.00 Zborovska glasba — 16.15 Žena v kmetijstvu — 16.45 Otroške pesmi — 17.10 Glasba za konec tedna — 18.00 Oddaja delavske zbornice — 19.15 Zabavno iz umetniške postilje — 20.10 Vera in praznovanje med ljudstvom — 22.20 Pogled k sosedu.

Slovenske oddaje

Sobota, 25. 1.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca — 14.10 Narodno-zabavna glasba.

Nedelja, 24. 1.: 7.00 Duhovni nagovor — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in vaščimo.

Ponedeljek, 25. 1.: 13.45 Informacije — Glasbena lojtrca od nas do vas.

Torek, 26. 1.: 13.45 Informacije — športni mozaik — Koroška povest.

Sreda, 27. 1.: 13.45 Informacije — Žena, družina, dom.

Četrtek, 28. 1.: 13.45 Informacije — Našim mladim poslušalcem — Iz ljudstva za ljudstvo.

Petek, 29. 1.: 13.45 Informacije — Iz koroške literarne delavnice — Popevke.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt — Celovec, Gasometergasse 10, tel. 85-6-24. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. J. Drava, Celovec - Borovlje.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 4.30 — 5.00 — 7.00 — 8.00 — 9.00 — 11.00 — 12.00 — 13.00 — 14.00 — 17.00 — 18.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 4.30 Dobro jutro — 5.30 Danes za vas — 5.45 Informativna oddaja — 6.00 Jutranja kronika — 6.30 Informativna oddaja — 7.25 Pregled sporeda — 7.45 Informativna oddaja — 10.00 Danes popoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priprava za vas — 15.00 Dogodki in odmevi — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 19.00 Lahko noč otroci — 19.10 Obvestila — 19.30 Radijski dnevnik — 23.05 Literarni nokturno.

Sobota, 25. 1.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Vesela godala — 12.10 Baročni intermezzo — 12.40 Poje tenorist Miro Brajnik — 14.10 Glasbena pravljica — 14.30 Z ansambli domačih napevov — 15.40 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 16.40 Dobimo se ob isti uri — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Ansambel Francija Puharja — 18.15 Simfonični plesi 18.45 S knjižnega trga — 19.15 Ansambel Rudija Bardarferja — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.15 Parada zabavne glasbe — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

Nedelja, 24. 1.: 6.00 Dobro jutro — 6.50 Danes za vas — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.40 Mladinske orkestralne skladbe — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 Še pomnite, tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Voščila — 11.50 Pogovor s poslušalci — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Vedri zvoki — 14.30 Humoreska tedna — 14.50 Godala in ritmu — 15.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.05 Iz opernega sveta — 17.30 Kleist: Razbili vrč, radijska igra — 18.25 Igra pianist John Ogdon — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Zabavno glasbena oddaja — 22.20 Zapišite z nami — 23.15 Jazz za vse.

Ponedeljek, 25. 1.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravilic in zgodb — 9.20 Cicibanov svet — 9.40 Pajeta Jožica Svete in Rafko

PERICO DO 50

k pralnemu avtomatu iščemo za poletje v Vrbo. Jugoslovanka zaželjena. Ponudbe na naslov naše lista.

TV AVSTRIJA 1

Sobota, 25. 1.: 12.55 Mednarodne smučarske tekme — 14.55 ORF-koncert — 16.00 Za otroke — 16.35 Doktor — 17.25 Filopat in Patafil — 17.30 Za družino — 18.00 Tedenski obzornik — 18.20 Otroci za lahko noč — 18.25 Kultura aktualno — 18.50 Dober večer v soboto — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Muha in žaba, glasbena veselolira — 21.45 Šport — 22.15 Čas v sliki — 22.30 Kriminalni film.

Nedelja, 24. 1.: 10.25 Mednarodne smučarske tekme — 14.45 Pesem iz Avstrije — 15.30 Za otroke — 15.40 Kontakt — 16.10 Brez nagobčnika — 17.05 Svet poštnih znamke — 17.35 Oknar — 18.05 Otrokom za lahko noč — 18.10 Bonanza — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 Šport — 20.15 Eva in duhovnik — 21.45 Čas v sliki — 22.00 Iz moje knjižnice.

Ponedeljek, 25. 1.: 18.00 Lahko majhni preživlji? — 18.20 Otrokom za lahko noč — 18.25 Silke iz Avstrije — 18.50 Mož večerajnjega dne — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Novinar — 21.00 Poštni predal 7000 — 21.15 Teleshport — 22.15 Čas v sliki — 22.30 Politični portret.

Torek, 26. 1.: 18.00 Angleščina — 18.20 Otrokom za lahko noč — 18.25 Kultura aktualno — 18.50 Yancy Derringer — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Kaj sem? — 21.00 Gledališča in diskusija — 22.15 Čas v sliki.

Sreda, 27. 1.: 10.00 Kaj morem postati — 10.30 Mostovi do človeka — 11.00 Eva in duhovnik — 12.30 Teleshport — 16.30 Knjiga pravilic — 17.15 Mala športna abeceda — 17.40 Mednarodni mladinski obzornik — 18.00 Francoščina — 18.20 Otrokom za lahko noč — 18.25 Silke iz Avstrije — 18.50 Televizijska kuhinja — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 ORF-report — 21.15 Kubanska kriza 1961, dokumentarni film — 22.45 Čas v sliki.

Četrtek, 28. 1.: 10.00 Šolska oddaja — 10.30 Instrumentalne tehnike — 11.00 Indija — 11.30 Rimska zgodovina — 12.00 Obisk pri Gudrun Baudisch — 18.00 Italijansčina — 18.20 Otrokom za lahko noč — 18.25 športni mozaik — 18.50 Pater Brown — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Prenos iz Löwingerjewege gledališča — 21.35 Svet knjige — 22.35 Čas v sliki.

Petek, 29. 1.: 10.00 Šolska oddaja — 10.30 Strehe nad našimi glavami — 11.00 Borim se zate — 18.00 Orientacija — 18.20 Otrokom za lahko noč — 18.25 Silke iz Avstrije — 18.41 Oddaja kmetijske zbornice — 18.50 Cesarčin sel — 19.16 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Alice in Ellen, Kesslerjevi dvojčki — 21.15 Aktualni dogodki — 22.15 Čas v sliki.

Sejem plemenske živine

V torek 26. januarja 1971 s pričetkom ob 9.30 uri bo v Lienzu prvi letošnji sejem plemenskega goveda. Za sejem je prijavljenih 60 krav in telic. Poleg tega bo na prodaj 40 bikov na rejli.

Sejem bo nudil ugodno priložnost za nakup plemenskih živali.

Irgolli — 12.10 Emil Adamič: Tatarska suita — 12.40 Igrajo holandske pihalne godbe — 14.10 Iz del mojstrov lahke glasbe — 14.35 Voščila — 15.40 Moški zbor iz Bovca in ženski zbor iz Postojne — 16.40 Operetna glasba — 17.10 Ponedeljkova glasbena popoldne — 18.35 Mladinska oddaja — 19.15 Kvintet bratov Avsenik — 20.00 Elegija za mlade ljubimca — 21.35 Lepe melodije — 22.15 Za ljubitelje jazza — 23.10 Za ples igrajo znani veliki orkestri.

Torek, 26. 1.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Za šolarje: Kozlovska sodba v Višnji gori — 9.35 Dalmatinske narodne pesmi — 12.10 Iz Poličeve opere „Deseti brat“ — 12.40 Mladinska oddaja — 14.10 Moj svet je glasba — 14.40 Mladinska oddaja — 15.40 Odskočna deska — 16.40 Rad imam glasbo — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 V torek nasvidenje — 18.45 Narava in človek — 19.15 Trio Avgusta Stanka — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Radijska igra — 21.30 Lahka glasba — 22.15 Nemški samospeli — 23.15 popevkami po svetu.

Sreda, 27. 1.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Opera matineja — 9.05 Navadni pogovori — 9.25 Iz glasbenih šol — 9.40 Pojeta Tereza Kesovića in Miro Ungar — 12.10 Pri skladatelju Matiji Bravničarju — 12.40 Zvonci iz glasbenih revij — 14.05 Koncertni valčki — 14.35 Voščila — 15.40 Po domačih tleh — 16.40 Plesni orkester RTV Ljubljana — 17.10 Jezikovni pogovori — 17.25 Naša glasbena galerija — 18.15 Iz Verdijevih oper „Moč usode“ — 18.40 Naš razgovor — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 22.15 S festivalov jazza — 23.05 Panorama sodobne francoske lirike — 23.15 pevke jugoslovanskih avtorjev.

Četrtek, 28. 1.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Od sončne do atomsk ure — 9.35 Pevci zabavne glasbe — 12.10 Iz Gounodove opere „Faust“ — 12.40 V ritmu koračnic — 14.10 Pevski pozdrav iz sončne Primorske — 14.40 Enajst let — 15.40 Avstrijske narodne pesmi — 16.40 Portret skladateljev zabavne glasbe — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.45 Kulturna kronika — 19.15 Ansambel Jožeta Kampača — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Sodobna avstrijska proza — 22.15 Iz opusov Slavka Osterca in Josipa Slavenskega — 23.15 Ella Fitzgerald in Louis Armstrong — 23.40 S popevkami po Evropi.

TV AVSTRIJA 2

Sobota, 25. 1.: 17.45 Politični portret — 18.35 Svetovne knjige — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Shakespeare: Korvor vam drago, komedija — 22.15 Telerpriize.

Nedelja, 24. 1.: 18.30 Iz moje knjižnice — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 Iz sveta, v katerem živimo — 20.00 Šah kraljevska igra — 20.15 Boelche Boeing, veseloigra — 22.00 Telerpriize.

Ponedeljek, 25. 1.: 18.30 Kaj morem postati — 19.00 Nova šola — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Glasba Anglije — 21.15 Zbiralka, film — 22.40 Telerpriize.

Torek, 26. 1.: 18.30 Indija — 19.00 Od note do note — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Razvojni pomoč, dokumentarni film — 21.00 Borim se zate, kriminalni film — 22.40 Telerpriize.

Sreda, 27. 1.: 18.30 Obisk pri Gudrun Baudisch — 19.00 Življenje pod povečevalnim steklom — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Z dažnikom, očarljivostjo in melono — 21.15 Enaindvajset, quiz — 22.00 Telerpriize.

Četrtek, 28. 1.: 18.30 Strehe nad našimi glavami — 19.00 Kontakt — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Rotmord — 21.45 Telerpriize.

Petek, 29. 1.: 18.30 Mostovi do človeka — 19.00 Umetniške tehnike — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Konkuc tedna na poti — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja — 20.15 Integracijski problem v Izraelu — 21.15 Pomen vitev želja in telerpriize.

LUGANO

Herliche Italienische Schweiz. Gesucht per sofort oder nach Vereinbarung: **Chef de Rang, Jungkoch, Kellner-Anfänger, Zimmermädchen, Liengerie-Mädchen (Büglerin), Office-Mädchen, Küchenmädchen, Küchenburschen (Geschirrwäscher), Sehr hoher Lohn, schöne Unterkunft.**

Offerten an: Hotel Colorado
Tel. 091 — 54 16 31, Via Maraini 19,
CH 6900 Lugano/Tessin (Schweiz).